

ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

ΒΙΒΛΙΑ

**Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΑΚΙ**

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΜΕΡΙΚΗΣ 11

**ΠΕΙΡΑΪΚΗ
ΤΗΛΕΟΡΑΣΙΣ
Κ. ΙΟΡΔΑΝΩΦ**

Μπουμπουλίνας 31

ΠΕΙΡΑΙΑ

Χαροκόπου 60

ΚΑΛΛΙΘΕΑ

super market

self service

ΕΡΜΕΙΟΝ

Χαροκόπου και Αριστείδου

ΚΑΛΛΙΘΕΑ

Ο ΠΥΡΓΟΣ 12

ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Τιμή δραχ. 20

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1975

ΠΥΡΓΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ
ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
Κ Α Λ Λ Ι Θ Ε Α Σ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ 151

39-21-63
τηλ. 951-23-53

ΣΥΝΤΑΞΕΤΑΙ
ἀπό ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ἀρχειοντάκης: Ν. Γαβριλάκης
ἐπιμέλεια : Π. Δρεπανιώτης

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ 20 δρχ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

- Ἐτήσια 240 δρχ
- Ἐξαμηνιαία 120 δρχ
- Ἐξωτερικοῦ 10 \$

ΕΠΙΤΑΓΕΣ

κ Μιχ. Πατάκη
Χαροκόπου 60, ΚΑΛΛΙΘΕΑ

εὔποισ Β. Χατζηγεώργης

Ζαΐμη 13 Ἀθήναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΑΡΘΡΑ</u>	Σελ.
-ΘΗΡΑΜΑ-ΚΥΝΗΓΟΣ.....	3
-ΣΙΚΕΛΙΚΗ ΑΜΥΝΑ.....	6
-ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΟΤΒΙΝΙΚ.....	10
-ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΙΠΠΟΥ.....	13
-ΜΑΤ :	21
-ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΚΑΚΙ.....	22
-ΦΩΤΟ-ΣΚΑΚΙ.....	24
-Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΑΚΙΟΥ...	26

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Δ.Μ. Δάζ. Βυζαντιάδης, Μ.Ν. Γαβριλάκης, Έμμ. Γεωργουλιάκης, Ί. Ιορδάνωφ, Παν. Δρεπανιώτης.

ΣΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Ο Μ. Γιώργος Μακρόπουλος νικητής του Νότιου Ἡμιτελικοῦ πρωταθλήματος Ἑλλάδος, (σελ.15).

Τὰ μαῦρα κáμνουν ροκέ κατὰ τόν ἴδιο τρόπο. Ἀπό τῆς θέσεως ὁμως τοῦ παίκτη τῶν μαῦρων τό μικρό ροκέ γίνεται ἀριστερά του καί τό μεγάλο δεξιά του. Τό ροκέ εἶναι ἀντικανονική κίνησης (τοῦ Βασιλέως) ἐάν ἐκτελεσθῇ ὑπό παίκτη, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀπώλεσει τό δικαίωμα νά κáμη ροκέ.

Παίκτης δέν ἐπιτρέπεται νά κáμη ροκέ:

α) μέ οἰονόηποτε ἐκ τῶν δύο Πύργων, ἐάν ἔχει κινήσει προηγουμένως τόν Βασιλέα ἀπό τό ἀρχικόν του τετράγωνον. Ἡ προηγουμένη κίνησης τοῦ Βασιλέως συνεπάγεται ὀλοσχερή ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος ροκέ.

β) μέ Πύργον, τόν ὁποῖον προηγουμένως ἐκίνησεν ἀπό τό ἀρχικόν του τετράγωνον. Ἡ προηγουμένη κίνησης τοῦ Πύργου συνεπάγεται ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος ροκέ μέ ἐκεῖνον τόν Πύργον.

Σημειοῦμεν ὅτι ἐπαναφορά διὰ μεταγενεστέρως κινήσεως τοῦ κινηθέντος ἀπό τό ἀρχικόν του τετράγωνον Βασιλέως (ἢ Πύργου) δέν αἰρεῖ τήν ἀπαγόρευσιν τοῦ ροκέ.

Τό ροκέ εἶναι ἐπίσης ἀντικανονική κίνησης (τοῦ Βασιλέως) ἐάν:

α) ὁ Βασιλεύς παίκτη εἶναι σάχ (προσβάλλεται ὑπό ἐχθρικοῦ τεμαχίου). Ὁ παίκτης ὀφείλει νά ἀποκρούσῃ τό σάχ ἀλλά ὄχι μέ ροκέ. Ἐάν τό ἀποκρούσῃ κινώντας τόν Βασιλέα, χάνει τό δικαίωμα νά κáμη ροκέ ἀργότερα μέ Πύργον δέν ἐκινήσῃ.

β) ὁ Βασιλεύς διασχίζει τετράγωνον τό ὁποῖον προσβάλλεται ὑπό ἐχθρικοῦ τεμαχίου.

γ) ὁ Βασιλεύς κινηθεῖ εἰς τετράγωνον, τό ὁποῖον προσβάλλεται ὑπό ἐχθρικοῦ τεμαχίου.

δ) ὑπάρχουν τεμάχια μεταξύ τοῦ Βασιλέως καί τοῦ Πύργου πρὸς τόν ὁποῖον ὁ Βασιλεύς κινεῖται.

Δέν ὑπάρχει κανὼν ἐναντίον τοῦ ροκέ μέ Πύργον, ὁ ὁποῖος προσβάλλεται ἀπό ἐχθρικό τεμάχιον ἢ διασχίζει τετράγωνον, τό ὁποῖον προσβάλλεται ἀπό ἐχθρικό τεμάχιον.

Ὅταν γίνεται τό ροκέ, ὁ Βασιλεύς πρέπει νά κινήσῃ πρῶτος καί κατόπιν ὁ Πύργος. Τοῦτο τίθεται σαφῶς εἰς τό ἀρθρον 6 καί ἐπιβεβαλοῦται, εἰς τό ἀρθρον 7γ.

Συμφώνως πρὸς τοὺς σκακιστικούς νόμους, παίκτης κáμνει ροκέ ἀντικανονικῶς καί θά ἔπρεπε νά κινήσῃ τόν Πύργον ἐάν κáμη ροκέ κινώντας τόν Πύργον πρῶτα. Ἡ ἐρμηνεία αὕτη εἶχε προταθῇ στό Συνέδριον τῆς FIDE 1952, ἀλλά ἡ πλειοψηφία τῶν ἀντιπροσώπων στό Συνέδριον τῆς FIDE 1953 ὕπεστη, ἔξεν ὅτι μία τοιαύτη ἐρμηνεία, εἶναι ἀνεπιθύμητος καί λίαν ἀσθηρά.

συνέχεια ἀπό σελίδα 23

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ καί ΣΚΑΚΙ

φαντασία σέ δημιουργικές δυνατότητες, ἐνῶ σ' ἀντάλλαγμα τῆς ἀντίστοιχης ἔλλειψης ὁ ὑπολογιστής δέν ὑπόκειται σέ λάθη, τοῦλάχιστον εὐκολα ὄσο κι ἕνας ἄνθρωπος.

Φαίνεται λοιπόν πῶς ἡ ψυχολογία μπορεῖ νά βοηθήσῃ στήν κατανόηση τοῦ σκακιοῦ καί τῶν σκακιστῶν με διάφορους τρόπους, μολοντί ὁ ἀριθμὸς τῶν συστηματικῶν μελετῶν τοῦ παιχιδιοῦ ἀπό τήν ψυχολογική του πλευρά εἶναι ἀκόμη πολὺ μικρός. Τ.Δ.

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΑΚΙΟΥ

υπό ΕΜΜ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΚΗ, Διοργανωτή «FIDE»

(Συνέχεια "Αρθρου 6, Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ)

Τ Ο Ρ Ο Κ Ε

Τό ροκέ είναι κινήσεις του Βασιλέως και οποιδήποτε εκ των Πύργων, λογισμένη ως μία κινήσεις (του Βασιλέως), εκτελούμενη ως άκολούθως:

Ο Βασιλεύς μεταφέρεται από τό άρχικόν του τετράγωνον εις οιονδήποτε των πλησιεστέρων ομοιοχρώμων τετραγώνων της αύτης οριζοντίου. Κατόπιν ο Πύργος προς τόν όποϊον εκινήθη ο βασιλεύς μεταφέρεται (άνωθεν του Βασιλέως), εις τό τετράγωνον τό όποϊον διήσχισεν ο Βασιλεύς.

Τό ροκέ είναι οριστικώς άδύνατον εάν ο Βασιλεύς ή ο Πύργος μέ τόν όποϊον κάμνει ροκέ, έχει προηγουμένως κινήθη.

Τό ροκέ παρεμποδίζεται προσωρινώς:

- Εάν τό άρχικόν τετράγωνον του Βασιλέως ή τό τετράγωνον τό όποϊον ο βασιλεύς οφείλει νά εισαχίση ή εκείνο τό όποϊον θά καταλάβη, προσβάλλεται από αντίπαλον τεμάχιον.
- Εάν υπάρχουν τεμάχια μεταξύ του Βασιλέως και του Πύργου προς τόν όποϊον ο Βασιλεύς οφείλει νά κινήθη.

Πρώτον βήμα

Πρώτον βήμα

Δεύτερον βήμα

Δεύτερον βήμα

Ροκέ πλευράς Βασιλέως
(ΜΙΚΡΟ ΡΟΚΕ)

Ροκέ πλευρά Βασιλίσσης
(ΜΕΓΑΛΟ ΡΟΚΕ)

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΣΕ ΕΞΟΔΟ

ΘΗΡΑΜΑ - ΚΥΝΗΓΟΣ

του Δ.Μ. Λάζ.ΒΥΖΑΝΤΙΑΔΗ

Ο βασιλιάς είναι τό πολυτιμότερο κομμάτι της σκακιέρας, μιά κι ή άπώλειά του σημαίνει τό πέσιμο της αύλαίας. Ταυτόχρονα όμως είναι και τό πιο εύκολο πρόσβλητο κομμάτι και γι' αυτό είναι σχεδόν πάντα τοποθετημένος σ' ένα ασφαλισμένο καταφύγιο σ' όλη τήν διάρκεια της παρτίδας. Μόνον προς τό τέλος της παρτίδας και κυρίως στά φινάλε πιονιών- ο βασιλιάς γίνεται ενεργητικό κομμάτι. Πολύ συχνά μάλιστα αποφασίζει μόνος του για τήν τελική έκβαση της μάχης.

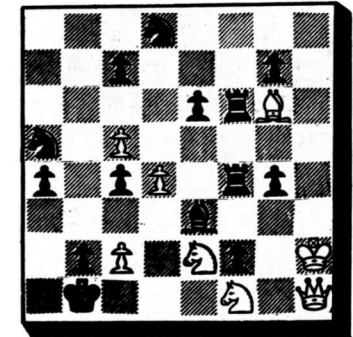
Θέσεις όπου ο βασιλιάς, είτε έχει βγή από τό κρησφύγετό του, είτε, συνηθέστερα, έχει χάσει τό δικαιώμα του ροκέ, παρουσιάζονται συχνά και είναι κατά κανόνα πολύ ένδιαφέρουσες και γοητευτικές.

Τίς πιο πολλές φορές αυτή ή "έξοδος" δέν έχει ευχάριστο τέλος κι ο βασιλιάς οδηγείται στά δίχτυα του μάτ, άπό όπου δέν υπάρχει διαφυγή.

Τό θέμα αυτό έχει έμπνεύσει και τους συνθέτες σπουδών. Πολύ διασκεδαστικό και θεαματικό είναι ένα πρόβλημα που γύρω του, ο Α. Γκερστίμάν, έπλεξε μία ολόκληρη ύστορία στό βιβλίο του "Η πτώση του μαύρου βασιλιά", μέ τίτλο "Φυγή του Ναπολέοντα από τή Μόσχα στό Παρίσι".

Είναι ένδιαφέρον ότι πριν νά καταθέση τά όπλα ο μαύρος βασιλιάς διασχίζει όλη τήν σκακιέρα, ο λευκός παίζει κινήσεις μόνον μέ τά άλλα, τό δέ μάτ είναι από άποκάλυψη.

Διάγραμμα 1

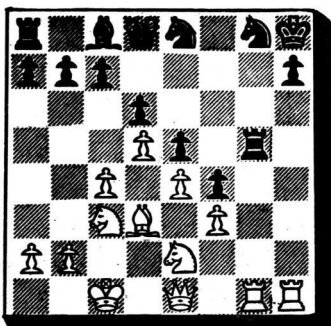
Τό πρόβλημα είναι "μάτ σε 14 κινήσεις", ή δέ λύση είναι εύκολο νά βρεθί. Έτσι: 1.Ιδ2+, Ρα2 2.Ιγ3+, Ρα3 3.Ιδβ1+, Ρβ4 4.Ια2+, Ρβ5 5.Ιβγ3+, Ρα6 6.Ιβ4+, Ρα7 7.Ιβ5+, Ρβ8 8.Ια6+ Ργ8 9.Ια7+, Ρδ7 10.Ιβ8+, Ρε7 11.Ιγ8+, Ρζ8 12.Ιδ7+, Ρη8 13.Ιε7+, Ρθ8

Βλέπετε τί δρόμο έκανε ο μαύρος βασιλιάς: από τό β2 στό θ8. Τώρα, στην άπέναντι γωνία της σκακιέρας, δέχεται τή χαριστική βολή: Ρη2 μάτ!

"Καλά όλα αυτά, αλλά είναι δημιουργήματα της φαντασίας" θά πουν μερικοί. "Κάτι τέτοιο δέν μπορεί νά γίνει στην παρτίδα". Η μήπως μπορεί;

Σ' ένα σιμουλτανέ που έδωσε στό Λονδίνο, τό 1958, ο Ρόμπερτ Γουέιντ έφθασε στην θέση στό διάγραμμα 2.

Διάγραμμα 2
Ουέϊντ - Χ.

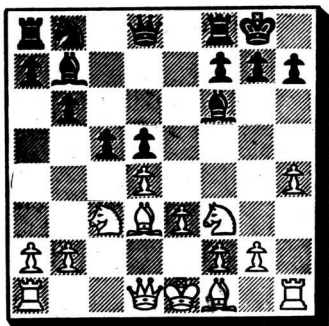
Τά λευκά θυσίασαν ένα πιόνι, συγκεκριμένος όμως τρόπος για συνέχιση της επίθεσης δεν φαίνεται στον όριζοντα. Δυστυχώς για τά λευκά, μετά από 1.Βθ4 με απειλή μάτ στο θ7, τά μαύρα έχουν 1...Π:η1+ 2.Ι:η1,Β:θ4 3.Π:θ4 και ή θέση απλοποιείται. Ο Νεοζηλανδός μαίτρ βρίσκει όμως ένα συνδυασμό που υποχρεώνει τον αντίπαλο βασιλιά σ'ένα μακρύ περπάτο:

1.Π:θ7+,Ρ:θ7 2.Βθ4+,Ρη6 3.Ι:ζ4+ (δεύτερη θυσία.),ε:ζ4 4.ε5+ (άλλο ένα κομμάτι μπαίνει στο κυνήγι, ο αξιωματικός) 4...Αζ5 5.Α:ζ5+,Ρ:ζ5 6.Βθ7+,Ρ:ε5 7.Πε1+,Ρδ4 8.Βε4+,Ργ5 9.Ια4+,Ρβ4 10.Βγ2,Ρα5 (μοναδική άμυνα κατά της απειλής 11.Βγ3+,Ρα6 12.Βα3 ≠) Παρ'όλα αυτά: 11.Βγ3+,Ρα6 12.Ιγ5+ (τρίτη θυσία κομματιού) 12...δ:γ5 13.Βα3+,Ρα6 (α5) 14.Ββ5 μάτ!

Έτσι ο μαύρος βασιλιάς καταδιώχθηκε από τό θ8 στο α6, τό δέ μάτ έγινε αυτή τή φορά σέ 15 κινήσεις. Πρέπει όμως νά αναγνωρίσουμε ότι στην αληθινή αυτή θέση τό αισθητικό αποτέλεσμα είναι άνώτερο από έκείνο στην φανταστική θέση.

Γενικά τό "βγάσιμο" του βασιλιά από τό καταφύγιό του, γίνεται μέ θυσία ύλικού. Έτσι έγινε και στην παρτίδα Μάρλε-Ραϊτσεβιτς από τό πρόσφατο πρωτάθλημα Γιουγκοσλαβίας, όπου μετά από μία πολύ παλιά βαριάντα του Γκαμπύ της βασίλισσας ήρθε ή θέση του διαγράμματος 3.

Διάγραμμα 3
Μάρλε-Ραϊτσεβιτς

Η τελευταία κίνηση των μαύρων ήταν 1...γ5 που επιτρέπει μία θεαματική θυσία. Ακολούθησε 2. Α:θ7+!?, Ρ:θ7 3. Ιη5+, Ρθ6 (φορσέ άλλως 4. Βθ5) 4. Βδ3, Α:η5? (λάθος, έπρεπε 4...η6 και μετά από 5. θ5, Α:η5 6. θ:η6+, Αθ4. φθάνουμε σέ πολύ όξυ παιχνίδι, στό όποιο είναι πολύ δύσκολο νά είπωθ ή αν ή πολύ ισχυρή επίθεση των λευκών είναι αρκετό αντίλλαγμα για τήν έλλειψη των δύο έλαφρών κομματιών. Τώρα ο μαύρος βασιλιάς ξεκινάει για τό τελευταίο του ταξίδι) 5. θ:η5++, Ρ:η5 6. ε4! (για νά άνοίξη ή τρίτη όριζόντιος) 6... Ρζ6 7. 0-0-0, γ4 8. Βη3 Πε8 9. Πθ7, Ρε6 10. ε:δ5+, Ρδ7 11. Βη4+, Ρδ6 12. Βζ4+ και τά μαύρα έγκαταλείπουν μπροστά στην απειλή 12... Ρδ7 13. Βζ5+, Ρδ6 (γ7) 14. Ιβ5 μάτ.

Ένα λαμπρό συνδυασμό έναντι του αντίπαλου βασιλιά κάνουν

ΜΑΤ !

λύσεις από σελίδα 21

Άρ. 1: Χύμπνερ-Γιούχτμαν, Διασυλλογικό πρωτάθλημα Δυτ. Γερμανίας 1975: 49. Πα1:., β:α1Β 50. Π:α1, Ρζ5 51. Π:α2, Ρ:ζ4 52. Πβ2, Ιδ5 53. Πβ5, Ρε4 54. Ρη2 κλπ. Τά λευκά έπαιξαν όμως 49. Π:ε3?!, β1Β 50. Πβ1, Ββ3 κι έχασαν στην 68η κίνηση.

Άρ. 2: Ίβάνοφ-Μάκοφ, ΕΣΣΔ 1973: 1...Αζ3 2. Βζ1, Πθ6 3. θ4, Β:θ4! 4. η:θ4, Πη6+ τά λευκά έγκαταλείπουν (5. Βη2, Π:η2+ 6. Ρθ1, Πθ2+ κι έπεται μάτ).

Άρ. 3: Σπουδή του Γ.Σ. Ίνφαντόζι, Mundo del Ajedrez 1974: 1. Ρε3 (1. θ5?, β2 2. Αε4, Ρδ4 3. Ρζ3, Ρε5 4. θ6, Ρζ6 5. Ρη4, Ρζ7 6. Αθ7, β1Β. με ύσο παιχνίδι), 1...β2 2. Αε4, β1Β. 3. Α:β1, Ρδ5 4. θ5 (4. Ρζ4?, Ρε6 με ύσότητα), 4...Ρε6 5. θ6, Ρζ7 6. Αθ7. και κερδίζουν.

Άρ. 4: Πάολι-Μπούλιοβτσιτς, Σόφια 1975: 1...Ρθ7!! (1...η6? 2. ζ6. ύσότης, 1...η5?, θ:η5+ ύσότης, 1. Ρθ5? 2. Ρη3 ή Ρθ3. ύσότης) 2. Ρη2, ζ6! 3. Ρθ2, η6 4. ζ:η6+, Ρ:η6 και τό ζ-πιόνι φθάνει άνεόχλητο στο ζ3 φέροντας τά λευκά σέ "Τσουγκτσ-βανγκ".

Άρ. 5: Μούρ-Μπασιάν, τηλεπαρτίδα 1963-64: 1. Ιη5., Βζ5 2. Βε8+, Π:ε8 3. Αδ5+ κι ακολουθεύ μάτ.

Άρ. 6: Σπουδή των Κλύνγκ και Χόρβιτς, 1851: 1. Ρζ4., Ρβ6 2. Ρζ5, Ργ7 3. Ρζ6, Ρβ6 4. Ρε6, Ργ7 5. Ρδ5, θ5 6. β6+, Ρ:β6 7. Ρ:δ6, θ4 8. γ7 και κερδίζουν.

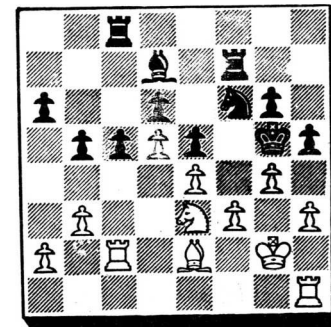
Άρ. 7: Πάουλεν-Μόρφου, Ν. Ύόρκη, 1857: 17...Β:ζ3! 18. η:ζ3, Πη6+ 19. Ρθ1, Αθ3 20. Πδ1, Αη2+ 21. Ρη1, Α:ζ3+ 22. Ρζ1 και τώρα όχι 22...Αη2+ που κερδίζει βέβαια, αλλά 22...Πη2! 23. Βδ3! (23. Β:β6, Π:θ2 και ακολουθεύ μάτ), 23...Π:ζ2+ 24. Ρη1, Πη2+ 25. Ρθ1 (ζ1), Πη1 ≠ ή 23. Βε2, Π:ε2 24. δ4, Π:θ2 25. Π:ε2, Πθ1 ≠ (άνακάλυψη του Μαρότσου).

Άρ. 8: Πύλλσπερ-Λη, Λονδίνο 1899: 17. Βζ3! τά μαύρα έγκαταλείπουν.

Άρ. 9: Σπουδή του Νυεβύτσκι, 1948: 1. Αζ8, ζ4 2. Α:δ6, ζ3 3. Αγ5, Αε1 4. β6, ζ2 5. Α:ζ2, Α:ζ2 6. Ρε7!., δ5 7. Ρε6, δ4 8. β7, Αη3 9. Ρζ5, δ3 10. Ρη4. ύσοπαλία

ΘΗΡΑΜΑ και ΚΥΝΗΓΟΣ
συνέχεια από σελίδα 5

Διάγραμμα 6
Χανκυπόγλια-Βεστερύνεν

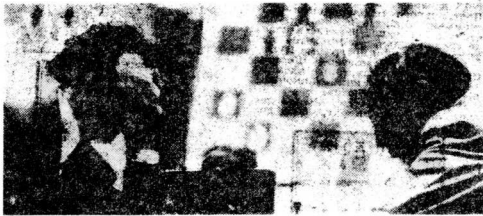

Τά λευκά έπαιξαν 1. Πθ1 με απειλή 2. θ4+, Ρθ6 3. η5+. Άλλά ο μαύρος βασιλιάς προχωρεύ...

1...Πθ8 2. θ4+, Ρζ4 3. Ρζ2 (ή παγίδα φαίνεται νά εκλεισε. Απειλείται τό τρομερό 4. Ιη2 μάτ, αλλά...) 3...Ι:ε4+! 4. ζ:ε4, Ρ:ε4+ 5. Ρε1 (ένδυαφέρων συνδυασμός προκύπτει μετά από 5. Ρη3, Ρ:ε4 6. Πε1) 5...Ρ:ε3 6. Πθ3+, Ρε4 7. Πδ2, θ:η4 8. Αδ3+ Ρ:δ5 9. Α:β5+, Ρε6 10. Αγ4+, Ρε7 και τά λευκά έγκαταλείπουν.

Από αυτά τά λύγα, πολύ ένδιαφέροντα και διδακτικά παραδείγματα, βγαίνει τό συμπέρασμα ότι ή έξοδος του βασιλιά δεν όδηγεύ πάντα σέ μάτ. Σέ τέτοιες θέσεις, όσο πιό μακρύς είναι ο δρόμος του βασιλιά, μέ τόσο μεγαλύτερη ακρίβεια πρέπει νά έξετασθούν οι δυνατότητες που προκύπτουν στην σκακιέρα.

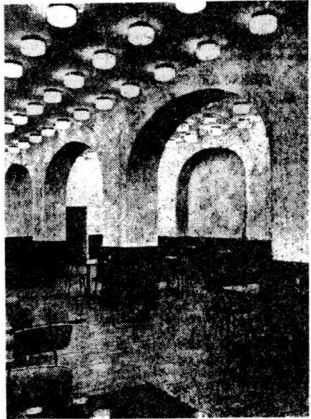
Φώτο - Σκάκι

Πάντα σημαντική σκακιστική εκδήλωση τό έτήσιο πρωτάθλημα τής ΕΕΣΔ, επιφυλάσσει συχνά όμορφες παρτίδες, όταν είναι αντιμετώπιου γύγαντες όπως οί Πολουγκαέβοκν καί Τάλ (δεξιά)

Ή Νόνα Γκαμπριντασβίλι διατήρησε τόν παγκόσμιο τίτλο της κερδίζοντας μέ άνεση τήν διεκδικήτρια του τίτλου Άλεξάντρια.

Άπ' τό Ταλίν, πρωτεύουσα τής Έσθονίας, μία φωτογραφία άφιερωμένη στην σκακιστική πρόοδο: "Ο όλκος του Σκακιστού", μία τεράστια σκακιστική αίθουσα, στή μνήμη του μεγάλου Πάουλ Κέρες.

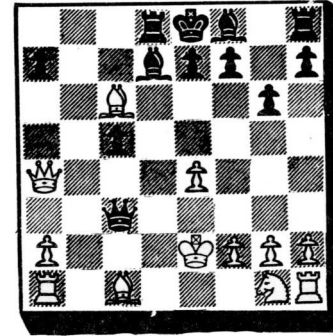

Σημαντική Έκπληξη φέτος από τήν Ρωσία: ό νεαρός ΔΜ Γκοϋλκν, που προκρίθηκε για τό Ίντερζόναλ, ένω προηγείται καί στους τελικούς του πρωταθλήματος.

Φωτογραφίες από τό "64"

τά λευκά στό παράδειγμα που ακολουθεύ: Έδω ή έξοδος του "θηράματος" αρχίζει μετά από προετοιμασία 10 κινήσεων.

Διάγραμμα 4
Νεσμεντίνωβ - Υ.

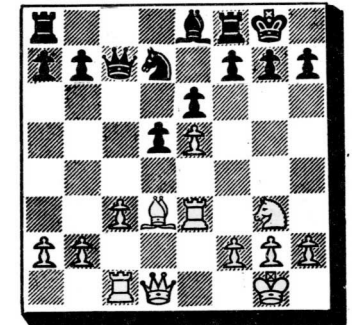

Μία τυπική θέση για τόν Ταταρο μαύτρ Ρασίντ Νεσμεντίνωβ. Περιπλοκές σχεδόν αδύνατες να προβλεφθούν, Τά πάντα στήν κόψη του ξυραφιού. Τά λευκά έχουν βέβαια κομμάτι για πόνι, αλλά ό βασιλιάς τους έμεινε στό κέντρο, ένω παραμονεύουν πολλών ειδών απειλές, μέ πιό άμηση τήν 1..Bδ3+ 2.P:δ3,A:γ6+ μέ καλύτερα τά μαύρα. Ό Νεσμεντίνωβ όμως, πιστός στό στυλ του, δέν διστάζει: Άρχίζει τής θυσίες:

1.Bβ3',B:α1 (1...B:β3 2.A:δ7+, Π:δ7 3.α:β3) 2.Aβ2,Bβ1 3.Ιζ3': (όχι βέβαια 3.A:θ8, B:β3 4.α:β3,A:γ6) 3...B:θ1 (ή απομάκρυνση τής μαύρης βασιλίσσας από τό θέατρο των επιχειρήσεων θά επιτρέψει τήν επίτυχία τής επίθεσης έστω καί χωρίς τούς δύο πύργους.) 4.Ιε5,ε6 5.A:δ7+, Π:δ7 6.Bβ8+,Πδ8 7.Bβ5+,Ρε7 8.Bβ7+,Ρζ6 9.B:ζ7+,Ρη5 10.Ιζ3+,Ρθ5 11.η4+: (Αυτό τό σάχ έπρεπε να είχαν δη τά λευκά ξεκινώντας τόν συνδυασμό τους μέ 1.Bβ3) 11...P:η4 12.B:ε6+, Ρζ4 13.Aε5+,P:ε4 14.Ιη5 κν έννα θαυμάσιο μάτ άκριβώς στό κέντρο τής σκακιέρας.

Στά παραδείγματα που ως τώρα είδαμε, ή έξοδος του βασιλιά στό κέντρο τής σκακιέρας ώδηγοϋσε εις τήν καταστροφή. Ύπάρχουν θέσεις όμως, όπου ό άρχων τής σκακιέρας περνώντας ανάμεσα από φωτιά καί σύδερν, φθάνει, σώος καί ύγιής, στόν σκοπό του. Είναι μία θέση που προέκυψε στην παρτίδα Ζότικν Βολκοβίνσκν (Μόσχα 1957).

Διάγραμμα 5
Ζότικν - Βολκοβίνσκν

Τά λευκά υπερεκτίμησαν προφανώς τής επιθετικές τους δυνατότητες μέ αποτέλεσμα να οδηγηθούν σ'έννα συνδυασμό μέ θυσίες: 1.A:θ7+,P:θ7 2.Bθ5+,Ρη8 3.Ιζ5,ε:ζ5 4.Πθ3,ζ6 5.Bθ7+,Ρζ7 6.Πη3,ζ:ε6: 7.Π:η7+,Ρε6 8.γ4,δ4 9.η4,ζ:η4 10.Πε7+,Ρδ6 11.γ5+,Ρδ5 12.Bγ2,Πζ3 13.Bγ4+,Ρε4 14.Βε6 (έπρεπε να χρησιμοποιηθί ή γρηγορώτερη κίνησης Πe1+ μέ πολλές ελπιδες διαρκούς σάχ. Τώρα ό μαύρος βασιλιάς βγαίνει από τήν ναρκοθετημένη ζώνη) 14...Bγ6': 15. B:η4+,Ρδ3 16.Πε6,Ιζ6': 17. Πδ1+,Ργ2 18.Βη5,P:δ1 καί τά λευκά έγκαταλείπουν.

Καί τέλος μία θέση όπου ό μαύρος βασιλιάς ξεκινάει μόνος του για επίθεση ανάμεσα σε πολλά αντίπαλα κομμάτια. Ό συνδυασμός είναι πνευματικό τέκνο του Φινλανδου Βεστερύνεν.

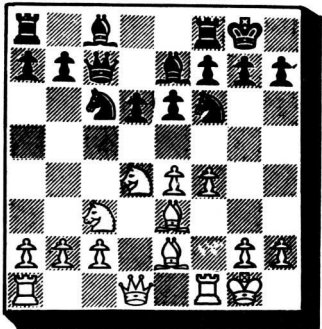
συνεχίζεται στή σελίδα 25

Σικελική Άμυνα

Βαριάντα Σεβενίνγκεν • του Ν. Γαβριλάκη

ΧΟΥΛΑΚ - ΚΟΥΖΜΙΝ
Ζάγκρεμπ 1975

1.ε4,γ5 2.Ιζ3,ε6 3.Ιγ3, δ6.
4.δ4,γ:δ4 5.Ι:δ4,Ιγ6 6.Αε2
μέ τήν κίνηση 6.Αε2 μπαίνουμε σέ
μία από τύς πύο δυοφιλεῖς βαρι-
άντες τῆς σικελικῆς τήν Σεβενί-
γκεν. Τά λευκά θά μπορούσαν νά
συνεχίσουν πύο ἐπιθετικά μέ 6.
Αγ4 (ἐπίθεση Σόζιν).
6...Ιζ6 7.0-0,Αε7 8.Αε3,0-0
9.ζ4,Βγ7.

Ἐδῶ ἔχουμε τό πύο σημαντικό σταυ-
ροδρόμι γιά τά μαῦρα. Α.9... Αδ7

μετά ἀπό
9...Αδ7

(ὁ σκοπός τῆς κινήσεως 9... Αδ7
εἶναι νά ἀλλάξη στό δ4 καί στή
συνέχεια Αγ6 μέ πίεση στό κέν-
τρο.) καί τώρα τά λευκά ἔχουν εἰς
τήν διάθεσή τους τύς συνέχειες:

1) 10.Ι4β5,Β88 11.α4,Πδ8 12.Αζ3,
Αε8 13.Βε2,α6 14.Ιδ4 (ἐάν 14.Ια3

δ5 15.ε5,Ιδ7) 14...Βγ7 15.ζ5? ,
δ5 16.ε:δ5,ε:δ5 μέ καλύτερο παι-
χνύδι γιά τά μαῦρα Ποντγκάετς -
Πολουγκαγιέβσκι 1973.

2) 10.Ρθ1,Ι:δ4 [τά μαῦρα μπορούν
ἐπίσης νά ἐπιχειρήσουν 10... α6
11.Αδ3,β5 12.Βζ3,Ι:δ4 13. Α:δ4,
Αγ6 14.Βθ3,η6 15.Παε1,β4 16.Ιδ1,
Ια5 17.Ιε3,Αγ6 μέ καλί ἀντιπαι-
χνύδι Γκαμπριντασβίλι - Κούζνιρ,
1972 ἢ 10...Β88 11.Αζ3,Πγ8 (11..
Πδ8 12.Ιβ3,Αε8 13.Βε2,Ιδ7 14.
Παδ1,α6 15.ζ5. μέ ἐπίθεση γιά τά
λευκά Κρεμενέσκι - Ἀτζεϋόενο, 1974)
12.Βε2,Ιδ4 13.Αδ4,ε5 14. Αε3,Αε6
μέ ἰσότητα Κλόβσκι-Σουέ-
τιν 1968] 11.Α:δ4 [11.Β:δ4, Αγ6
12.Παδ1,Βα5 (12...Βγ7 13. ζ5, ε5
14.Βδ3,Πζδ8 15.Πδ5 μέ καλύτερα
ἐλαφρῶς τά λευκά Ντεμέντιεφ-Κο-
πύλωφ 1972) 13.ζ5,ε5 14. Βδ3, θ6
15.Αζ2 μέ ἀσαφές παιχνύδι] 11...
Αγ6 12.Αδ3 [12.Αζ3,Ιδ7 13. α4,ε5
14.Αε3,ε:ζ4 15.Α:ζ4,Ιε5 μέ ἰσό-
τητα Τσύριτς-Κρόγκους 1965] 12..
..Αδ7 13.Βε2 [13.Βθ5,Αζ6. 14.ε5,
η6. 15.Βε2,δ:ε5 16.ζ:ε5,Αη7 17.
Παε1,Βη5 18.Ιε4,Βθ4. μέ ἰσότητα.
Ἀνάλυσις τοῦ Νικίτιν] 13...α6 14.
Παδ1,β5 15.Πζ3,ε5 16.Αε3,Αζ6 17.
Ιδ5,Α:δ5 18.ε:δ5,Πε8 μέ ἰσότητα.
Ἀνάλυσις τοῦ Μπολεσλάβσκι.

3) 10.Βε1,Ι:δ4 11.Α:δ4,Αγ6 12.
Βη3 [12.Αδ3,Ιδ7 (12...η6? 13.Ρθ1
α6 14.Πδ1,Πγ8 15.Βη3,β5 16.ε5,
δ:ε5 17.ζ:ε5,Ιθ5 18.Βη4 μέ ἐπί-
θεση Τάλ-Λαντβάνσκι 1964 ἢ 12..
Βδ7? 13.Πδ1,β5 14.Α:ζ6,Α:ζ6 15
ε5,Αε7 16.ε:δ6,Α:δ6 17.Ιε4,Α:ε4.
μέ πρωτοβουλία τῶν λευκῶν). 13.
Πδ1,ε5 (13...Βγ7 14.Ρθ1,Αζ6 15.
Α:ζ6,Ι:ζ6 16.Βθ4,Πζε8 17.Πδε1,ε5
μέ ἐλαφρῶς καλύτερα τά λευκά
Φούκς-Κορτσινόϋ 1965) 14.ζ:ε5, δ:
ε5 15.Αζ2,Αγ5 16.Αγ4,Β86 17.Αβ3,
Ιζ6 18.Α:γ5,Β:γ5 19.Βζ2,Β:ζ2 μέ

κτονία", αἰσθημα πύο προκά-
λεσε στόν Μόρφυ ἡ ἀρνηση τοῦ
Στῶντον νά παίξη-καί νά χά-
ση- ἔνα μάτς μαζί του.

Ἀπό τήν ἄλλη μεριά ὁ Ροῦ-
μπεν Φάιν ἀπορρίπτει τήν
ἐρμηνεία αὐτή μέ τήν δικαι-
ολογία ὅτι "ὁ Στῶντον δέν
ἦταν πιά πρῶτος τήν ἐποχή
τοῦ Μόρφυ" κι ἀποδίδει τήν
συμπεριφορά τοῦ Μόρφυ σέ κα-
ταπιεσμένες ὁμοφυλοφιλικές
τάσεις, ἢ στήν δημιουργία
ψυχώσεων σέ ἀντίπαλους σκα-
κιστές.

Οἱ θεωρίες αὐτές βέβαια
-ἔχοντας τό προσόν νά μὴν
ἀποδεικνύονται καί νά μὴν κα-
ταπιεστώνται- δέν ἔγιναν γε-
νικώτερα ἀποδεκτές.

"Ἴσως ἡ ψυχολογία νά βρῆ
ἔνα νέο θέμα σήμερα,στό πρό-
σωπο τοῦ Μπόμπυ Φίσερ.

Πολλοί σκακιστικοί συγ-
γραφεῖς προσπάθησαν φυσικά
νά περιγράψουν τά στυλ δια-
φόρων παικτῶν στήν σκακιέρα
ἀπό τήν ψυχολογική ἀποψη.

Γιά παράδειγμα,ὁ Ρέτι ἀσ-
χολήθηκε μέ τό στυλ τοῦ Λάσ-
κερ: Μᾶς λέει ὅτι ὁ Λάσκερ,
πρίν ἀπό κάθε παιχνίδι, με-
λετοῦσε προσεκτικά παρτίδες
τοῦ ἀντιπάλου του καί μετά
προσπαθοῦσε νά φέρῃ τήν παρ-
τίδα του σέ τέτοιες θέσεις,
ὅπου στό παρελθόν ὁ παίκτης
αὐτός ἔδειχνε νά μὴν νοιώθῃ
ἀνετα. Ὁ Ρέτι λέει μάλιστα
πῶς ὁ Λάσκερ διάλεγε πολλές
φορές συνειδητά ἀμφίβολης
ἀξίας κίνηση, μέ μόνο του
σκοπό νά ταραξῆ τόν ἀντίπα-
λό του.

Εἶναι βέβαια προφανές ὅ-
τι ὄλοι οἱ παῖκτες, σέ κάθε
ἐπίπεδο σκακιστικό, διαλέ-

γουν -συνειδητά ἢ ἀσυνείδη-
τα- τό εἶδος τοῦ παιχνιδιοῦ
τους ἀπὸ τόν ἀντίπαλο καί
τίς ἀπαιτήσεις τους πάνω στό
ἀποτέλεσμα.

Ἡ τρίτη μέθοδος ἐρευνας
πάνω στό σκάκι, τό μελετᾶ
ἀποκλειστικά σάν στοχαστική
διαδικασία,ἀγνοώντας τόν ἀ-
θλητικό του χαρακτήρα. Οἱ
κανόνες τοῦ σκακιοῦ εἶναι
πλήρως καθορισμένοι. ἔτσι
δέν εἶναι δύσκολο νά σχεδι-
ασθῆ ἔνα πρόγραμμα γιά ἡλεκ-
τρονικό ὑπολογιστή πύο θά
μιμῆται τίς ἀντίστοιχες δια-
δικασίες στό ἀνθρώπινο μυα-
λό.

Σάν παράδειγμα,ὁ Νιοῦελλ
καί οἱ βοηθοί του σχεδίασαν
ἔνα πρόγραμμα βασιμμένο σέ
ἀρχές διαλεγμένες μέσα ἀπό
τίς παρακάτω γενικές περιο-
χές: Ἀσφάλεια τοῦ βασιλιά,
ὕλική ἰσορροπία,ἐλεγχος τοῦ
κέντρου, ἀνάπτυξη, ἐπιθεση
στόν βασιλιά, προαγωγή τῶν
πιονιῶν.

Ἡ τελική ἐπιλογή τῆς κί-
νησης ἀπὸ τόν ὑπολογιστή
γίνεται μέ τήν ἀξιολόγηση
πιθανῶν κινήσεων,ἀνάλογα μέ
τίς παραπάνω ἀρχές.

Ὁ Νιοῦελλ ἀσχολήθηκε καί
μέ τήν σύγκριση τῶν ἐπιδό-
σεων ἀνάμεσα στό αὐτόματο
καί στόν ἄνθρωπο σέ παρό-
μοιες θέσεις.

Οἱ διαφορές στοῦς τρό-
πους σκέψης εἶναι, μᾶλλον,
θεμελιώδεις. Ὁ ἄνθρωπος βα-
σίζει τήν ἐκλογή του πάνω
σέ μία αἰσθηση τοῦ τύπου τῆς
θέσης, πύο τόν βοηθᾶ μέ τόν
συνυπολογισμό γενικῶν στρα-
τηγικῶν κανόνων, στήν ἀξιο-
λόγησή της καί ἐμπνέει τήν

συνεχίζεται στή σελίδα 27

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΚΑΚΙ

Παρά τη διαδεδομένη πίστη ότι οι ψυχολογικοί παράγοντες στο σκάκι παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο, δέν υπάρχουν παρά ελάχιστες ψυχολογικές μελέτες για τó παιχνίδι αυτό μέχρι σήμερα. Είναι όμως δυνατό να ταξινομήσουμε τις υπάρχουσες μελέτες σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τήν μέθοδο που προσεγγίζουν τó πρόβλημα αυτό: Μελέτες τών ειδιικών ικανοτήτων για νά παίξη κανείς σκάκι, μελέτες σκακιστών από ψυχολογικής πλευράς και μελέτη τού παιχνιδιού σάν άσκηση για σύνθετες στοχαστικές διαδικασίες.

Ο Βινέτ, πού ανακάλυψε και τά τέστ νοημοσύνης, ήταν ό πρώτος πού εξέτασε αντικειμενικά τις απαραίτητες πνευματικές ιδιότητες για ένα καλό σκακιστή. Για παράδειγμα, εξέτάζοντας καλούς παικτές τής εποχής του βρήκε ότι για τó "τυφλό" σκάκι χρειάζεται ή "άπόλυτη όπτική μνήμη". Τά κομμάτια δέν μένουν στή μνήμη σάν φιγούρες πάνω στή σκακιέρα, αλλά συμβολικά χάρις στις δυνάμεις τους και τά τετράγωνα πού έλέγχουν. Σήμερα θά λέγαμε ότι οι σκακιστές αυτοί έχουν τó αίσθημα τού "χώρου".

Ο Ντέ Γκρόοτ σκέφθηκε ότι άφοϋ τó αίσθημα τού "χώρου" είναι άπαραίτητο και στους μαθηματικούς, πολλοί σκακιστές θά έπρεπε νά ασχολούνται με τά μαθηματικά και πολλοί μαθηματικοί με τó σκάκι. Στήν πραγματικότητα

δέν συμβαίνει κάτι τέτοιο, ίσως γιατί οι μαθηματικοί δέν έχουν σάν τούς σκακιστές τήν δυνατότητα για σύντομες άποφάσεις και άμεσα άποτελέσματα. Τό πρόβλημα ίσως νά ήταν ή πιό ένδιαφέρουσα μορφή σκακιστού για τούς μαθηματικούς.

Μιά άλλη έρευνα σκόπευε τήν ανακάλυψη κάθε πιθανής πνευματικής ύπεροχής τών σκακιστών και πραγματοποιήθηκε από τρεις Ρώσους έπιστήμονες τó 1925, σέ όκτώ από τούς συμμετέχοντες στό μεγάλο τουρνουά τής Μόσχας. Τό κυριότερο εύρημα ήταν πώς, μεταξύ σκακιστών και μη σκακιστών, μέ ίδιο βαθμό νοημοσύνης, ό σκακιστής είχε μεγαλύτερη μνήμη, μόνον σέ ότι ήταν συνδεδεμένο με τó σκάκι και δέν διέφερε ούσιαστικά πουθενά άλλοϋ.

Παρόμοια συμπεράσματα είχαν βγή από τήν εξέταση τού παιδιού-θαύματος Ρεσέβσκι, δταν ήταν 3 έτών. Αποδείχθηκε ότι ή μνήμη του ήταν ίσχυρότερη από τών συνομηλίκων του σέ ότι άφορούσε τó σκάκι, ένν άλλοϋ, π.χ. στις γλωσσικές δυνατότητες ύστεροϋσε.

Οι ψυχολογικές μελέτες τής δεύτερης κατηγορίας άσχολούνται με τις πνευματικές διαרגασίες τών σκακιστών. Υπάρχουν, για παράδειγμα, έργασίες πού προσεγγίζουν τó θέμα αυτό από καθαρά ψυχολογική άποψη.

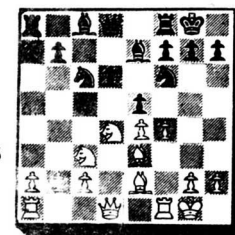
Τό θέμα τής ψυχασθένειας τού Μόρφου εξέτάσθηκε από τόν Έρνεστ Τζόουνς πού τó απέδωσε σέ "καταπιεζομένη πατρο-

σότητα Πάρμα-Γιούντοβιτς 1965] 12...η6 [ιδέα τού Κορτσού. Τά μαύρα μπορούν νά παίξουν και 12. Βα5 13. Αζ3, Πζ68 14. Παε1, δ5 15. ε: δ5, Αγ5 16. Α:γ5, Β:γ5 17. Βζ2, Β:ζ2 18. Ρ:ζ2, Ι:δ5 με ισότητα Πάρμα - Σιμάγκιν 1963] 13. Αδ3 [13. Αζ3, δ5 14. α3 (14. Παδ1, β4 15. ε5, Α:ζ3 16. Π:ζ3?, Ιδ5 17. Βε1, β:γ3 18. η4, Ιη7 19. ε:δ6, Α:δ6 20. Πζδ3, γ:β2' με σαφώς καλύτερα τά μαύρα Κουπρεϊάνοβ - Σπάσκι 1971 ή 16. Β:ζ3, β:γ3 17. ε:ζ6, Α:ζ6 18. Β:γ3, Α:δ4 19. Β: δ4, δ5 20. Πζ3, Πγ8 με έλαφρως καλύτερα τά μαύρα Πιέτζ-Πάννο 1966] 14...α5' 15. Παδ1, β4 16. α:β4. α:β4 17. ε5, Α:ζ3 18. Β:ζ3, β:γ3 19. ε:ζ6, Α:ζ6 20. Β:γ3, Α:δ4 21. Β:δ4, Πα6 [ισότητας Μύνιτς-Κορτσού 1964] 13.. Ιδ5 14. Βζ2 [14. Βε3, Ι:ζ4 15. Π:ζ4, ε5 16. Πζ3, ε:δ4 17. Β:δ4, Βα5 18. Παζ1, δ5 19. Ρθ1 [ισότητας, Έβανς Σέρβιν 1967] 14...Ι:ζ4 15. Β:ζ4, ε5 16. Βζ2, ε:δ4 17. Β:δ4, Βα5 18. Ρθ1, Βα5 [ισότητας Ζντάνοβ-Κάπενγκουτ, 1960.

4) 10. Ιβ3, α6 [10...α5 11. α4, Ιβ4 12. Αζ3, Αγ6 (12...ε5 13. Βε2' με έλαφρως καλύτερα τά λευκά, Γκέλερ) 13. Ιδ4 13. Βε2, Βγ7 14. Βζ2, Ιδ7 15. Πζ3, Πζ68 16. Πδ2, β6 17. Ιδ4 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά Α. Ζάϊκοβ-Μιασμαρσοϋρεν 1971) 13...η6 14. Πζ2, ε5 15. Ι:γ6', β:γ6 (εάν 15...Ι:γ6 τότε 16. ζ5' με πιέση στό δ5) 16. ζ:ε5, δ:ε5 17. Βζ1, Ιδ7 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά] 11. α4, β6 [11...Ια5 12. ε5, Βγ7 16. β5, Αδ7 17. Αδ4 με σαφώς καλύτερα τά λευκά, Πάρμα-Σπασόγιεβιτς 1972 ή 14...Πγ8 15. Αδ4, Αγ6 16. Βε3, Ιγ7 17. Αδ3, Ιδ5 18. Βθ3, θ6 19. ζ5' με καλύτερα τά λευκά Βοστερνεν-Τορκμάοβ 1972] 15. Αδ4, ζ6 (15...Αγ6 16. Βε3, Πγ8 17. Αδ3, η6 18. ζ5' 18...ε:ε5 19. Α:ε5, Αδ6 20. Α:δ6, Β:ζ6 21. Παδ1 με πλεονέκτημα τών λευκών Βοστερνεν-Σάνζ 1972, ή 15...δ:ε5 16. ζ:ε5, Αγ5 17. Ιε4', Α:δ4 18. Β:δ4 με καλύτερα τά λευ-

κά Πάρμα-Άρσεν 1972) 16. Βε3, δ:ε5 17. ζ:ε5, ε:ε5 18. Αβ6', Βγ8 19. Π:ζ8 Α:ζ8 20. Πδ1, Ιδ6 21. Β:ε5 με πρωτοβουλία τών λευκών Κάπενγκουτ-Μιχαλιτσούσιν 1973.] 12. Αζ3 [12. η4?'. Αε8' 13. ζ5, Ιδ7 14. ζ:ε6, ε:ε6 15. Αγ4, Π:ζ1+ 16. Β:ζ1, Αζ7 17. Α:α6 ?', Ιβ4' 18. Αδ3, Ιε5 19. Βε2, Αη5' 20. Ιδ1 με τεράστιο πλεονέκτημα για τά μαύρα.

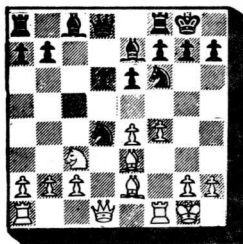
Μπελιάβοκι-Γαβριλάκης 1973 ή 12. Ρθ1, Βγ7 13. Αζ3, Παβ8 14. Βε2, Ια5 15. Ιδ2 (15. Β:α6, Ιγ4 και τά μαύρα κερδίζουν ή 15. Α:δ4?'. ε5' 16. ζ:ε5 δ:ε5 17. Ιδ5, Ι:δ5 18. ε:δ5, Αδ6 19. Αγ3, ζ5 με έλαφρως καλύτερα τά μαύρα Τόρρε-Ρύμπλι 1971) 15...β5 16. α:β5, α:β5 17. ε5, Ιε8 18. Βζ2, δ5 19. Ιε2, Ιγ4 20. Ι:γ4, β:γ4 21. Αδ4 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά] 12... Βγ7 [12...Πβ8 13. Βε2, Βγ8 14. Αζ2 Ια5 15. Αθ4, Ιγ4 16. ε5 με καλύτερα τά λευκά Φρόντχουτ-Μαγκνύλλεν, 1974] 13. Βε2 [13. η4, Αε8 14. η5, Ιδ7 15. Αη2, Ιγ5 16. ζ5, βδ8 17. Βη4, Ρθ8 18. Βη3 με λίγο καλύτερα τά λευκά Σιγκουρινόσον-Όλαφσον 1974 13...Αε8 14. η4, Ιδ7 15. η5, Ιγ5 16. Αη2, ζ6 17. η4 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά Σπάσκι-Πετροσιάν 1973.

μετά
άπό 9...ε5

Β.9...ε5 10. Ιβ3 [10. Ιζ5?'. Α:ζ5 11. ε:ζ5, ε:ζ4 12. Π:ζ4, δ5 13. Ρθ1, Πε8 14. Αη1 (14. Αδ4, Αδ6 15. Α:ζ6 ή Β:ζ6 16. Ι:δ5?, Βθ6' και κερδίζουν ή 14. Βη1, Αδ6 15. Πθ4, Αε5 16. Αζ3, Ιε4 με καλύτερο παιχνίδι για τά μαύρα Τόρρε-Κουζνέτος 1974) 14. Αδ6 15. Πζ3, Αε5 16. Πδ3, Βε7 17. Αζ3,

Α:γ3 18.Π:γ3,Βε5 με έλαφρως καλύτερα τά μαύρα Μέλινγκ- Σπάσκι, 1974 ή 10.ζ:ε5,δ:ε5 11.Ιγ6 (11..Ιζ5,Α:ζ5 12.Π:ζ5,Βα5. 13.Ρθ1,Παδ8 14.Βη1,η6 15.Πζ1,Ιδ4 με καλύτερα τά μαύρα ή 14.Αδ3,Ιδ4 15.Πζ1?.,Ιε6 16.α3,α6 17.Βζ3,Βγ7 18 Βθ3,Ιζ4. με καλύτερα τά μαύρα, Ντασκάλοφ-Τρύνγκοφ 1974) 11...β:γ6 12.Β:δ8,Π:δ8 13.Παδ1 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά. Πάρμα- Τάλ 1974] 10...α5 11.α4 [11.Ρθ1?.,α4 12.Ιγ1,α3 με έλαφρως καλύτερα τά μαύρα ή 11.α3,α4 12.Ιγ1,ε:ζ4 13.Α:ζ4,Ιε5 14.Ι1-α2 με ίσόπαλο παιχνίδι [Λεβύτινα-Κόσλοβα] Ιβ4 12.Αζ3 12...Αε6 13.Ρθ1,Βγ7 14.Πζ2; Πζδ8 15.Πδ2,Αγ4 16.Βη1. [16.Ιβ5? Α:β5 17.α:β5,α4 18.Ιγ1,δ5. 19.ζ:ε5,Ι:ε4 20.γ3. Ι:δ2 21.Α:δ2. (21.Β:δ2?,δ4 22.Α:δ4,Ιγ2 με καλύτερα τά μαύρα Καρπόφ- Σπάσκι, 1974) 16.Ιδ7 [16...Ιγ2 17. Π:γ2, Αβ3 18.Αβ6,Βδ7 19.Πδ2.,ε:ζ4 20.ε5. με καλύτερα τά λευκά κατά τόν Μπολεσλάβσκι.] 17.ζ5.,Ιγ2 18.Π:γ2,Αβ3 [19.Πγγ1,Ββ8 20.Αδ1, Α:δ1 21.Ιδ5 με σαφως καλύτερα τά λευκά ('Ανάλυσις Μπολεσλάβσκι).

μετά από 9...Ι:δ4

Γ. 9...Ι:δ4 10.Β:δ4 [10.Α:δ4, β6 11.Βδ3,Αβ7 12.Παδ1,Πγ8 13.Βη3,δ5 14.ζ5 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά Μπελιάβσκι-Κάβαλεκ 1974] 10...β6 11.Αζ3,Αβ7 12.Παδ1,Βγ8 [12...Πγ8 13.Βα4] 13.ε5,δ:ε5 [13..Ιε8? 14.Ββ4,Α:ζ3 15.Π:ζ3,Ββ7 16.Βα4., Πδ8 17.Αζ2,Ιγ7 18.ε:δ6,Π:δ6 19.Π:δ6,Α:δ6 20.Βδ7 καί τά λευκά

κερούζουν Ταττάϊ-Κάβαλεκ] 14.ζ:ε5, Αγ5 15.Βζ4,Ιδ5 16.Ι:δ5,ε:δ5 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά.

10.Βε1

Δέν θεωρείται ή καλύτερη συνέχεια για τά λευκά, καλύτερο εζναι 10.Ρθ1,Αδ7 11.Βε1,Ι:δ4 12. Α:δ4,Αγ6 13.Βη3,Παδ8 14.Παε1 [14.ε5 δ:ε5 15.Α:ε5,Ββ6 16.ζ5,ε:ζ5 17.Π:ζ5,Αδ6. 18.Πη5,η6. 19.Αδ3,Αε5 20. Β:ε5,θ6 21.Πη3,Πδ4 ίσότης Μπόϊκόβιτς-Κούζμιν 1964] 14...β6 15.Αδ3 [15.ε5,δ:ε5 16.Α:ε5,Ββ7 17.Αδ3,η6 18.Βθ3,β5 ίσότης Κοντράτιεβ- Πλατόνοφ 1962] 15...ε5 16.ζ:ε5,Ιθ5, 17.Βθ3.,δ:ε5 18.Α:ε5,Β:ε5 19.Πζ5, Ιζ4. 20.Πε5 [20.Βη4.,Ιδ3. ή 20. Βη3?,Βζ5.] Ι:θ3 21.Πε7,Ιζ2 22.Ρη1 Ιδ3 23.γ:δ3,Π:δ3 24.Πα7,Πδ2 25.β3 ζ5 26.Ιδ5 με έλαφρως καλύτερα τά λευκά λόγω καλύτερου φινάλε.

10...Αδ7

Καλύτερο εζναι 10...Ι:δ4 11. Α:δ4,ε5. 12.Αε3,ε:ζ4 13.Π:ζ4, Αε6 14.Αδ4,Ιδ7. με ίσόπαλο παιχνίδι. Στάνσιου-Βάϊσμαν 1975.

11.Βη3

Δέν ήταν καλό 11.Ιδβ5,Ββ8 12. Πδ1,Ιβ4. 13.Βδ2,Αβ5. 14.Α:β5,Ιη4. με έλαφρως καλύτερα τά μαύρα ή 11.Πδ1?.,α6 12.Βη3,Ι:δ4 13.Α:δ4.

13...Αγ6 14.Αδ3,Παδ8 15. Ρθ1, β5 16.α3,Ββ7 με έλαφρως καλύτερα τά μαύρα Ούντζικερ-Λάρσεν 1969.

11...Ι:δ4

Δέν ήταν καλό 11...η6? 12. ζ5,Ι:δ4 13.Α:δ4,ε5 14.Αε3,Αγ6 15. Αθ6,Πζδ8 16.Αγ4 με καλύτερα τά λευκά Κλοβάν-Κοζλόφ 1974. Ένδιαφέρον παρουσιάζει τό 11...α6.

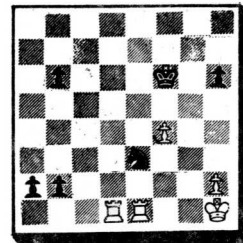
12.Α:δ4,Αγ6 13.Αδ3

Αποβλέπει στην άμεση ύποστηρίξη του ε4 καί στην έμμεση απειλή στό θ7. Πιό καλό θά ήταν 13. Αζ3 καί δέν θά μπορούσαν νά παίξουν 13...η6 λόγω 14.ζ5,ε5 15.Αε3

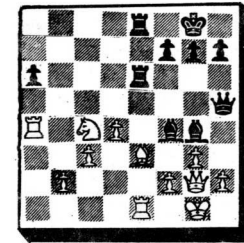
MAT!

Συνδυασμοί που κάνουν MAT

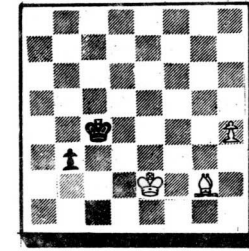
Συνδυασμοί που τό αποφεύγουν

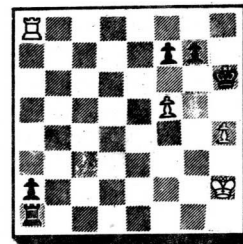
Τά λευκά κάνουν νούλα.

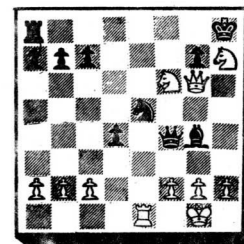
Τά μαύρα κερδίζουν.

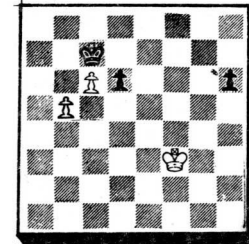
Τά λευκά κερδίζουν.

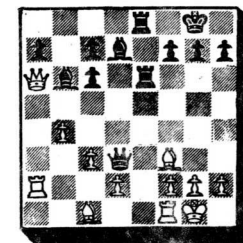
Τά μαύρα κερδίζουν.

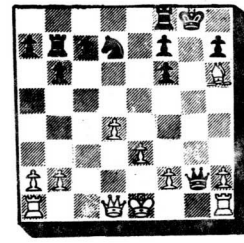
Τά λευκά κερδίζουν.

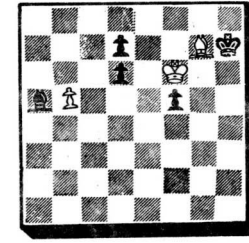
Τά λευκά κερδίζουν.

Τά μαύρα κερδίζουν

Τά λευκά κερδίζουν.

Τά λευκά κάνουν νούλα.

οι λύσεις στη σελίδα 25

"Αν ...Πζ3 τότε 50.66,Π:β3 + 51.Ρα5 κ.λ.π.

50.α5,Πδ2 51.Πθ7+,Ρβ8 52. δ6',Πδ4+

"Αν Π:δ6, 53.Πθ8+,Ργ7 54. Πγ8 ≠

53.Ργ5,Πθ4 54.δ7,Ργ7 55. δ8β+,Ρ:δ8 56.Πδ7+,έγκατα - λείπουν.

ΣΜΥΣΛΟΒ - ΡΟΥΝΤΑΚΟΒΕΚΙ
Μόσχα 1945

1.ε4,γ5 2.Ιζ3,ε6 3.δ4,γ: δ4 4.Ι:δ4,Ιζ6 5.Ιγ3,δ6 6. Αε2,Αε7 7.0-0,0-0 8.Αε3, Ιγ6 9.ζ4,Βγ7 10.Βε1,Ι:δ4 11.Α:δ4,ε5 12.Αε3,Αε6?

Καλύτερο Αδ7 καὺ Αγ6.

13.ζ5,Αγ4?

Ήταν ἀπαραίτητο 13...Αδ7 14. η4,Αγ6 15.Αζ3,δ5'? 16.ε:δ5,ε4 17. Ι:ε4,Ι:δ5, μολονότι καὺ στό αί- χμηρό παιχνίδι πού προκύπτει τὰ λευκά ἔχουν καλύτερες προοπτι- κές.

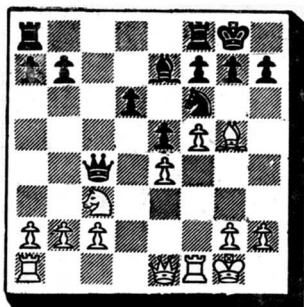
14.Α:γ4,Β:γ4 15.Αη5'

Αποφασιστική ποζισιονέλ κύ- νηση. Τὰ μαύρα δέν μπορούν νά ἀ- ποφύγουν τήν ἀλλαγὴ τοῦ ἵππου στό ζ6, ὅταν τὰ λευκά ἐξασφαλίζουν τήν ἰσχυρὴ ἐπιχειρησιακὴ βάση στό δ5. Προκύπτει μιὰ τυπικὴ θέση ὅ- που ὁ ἵππος εἶναι ἰσχυρότερος ἀ- πό τόν ἀξωματικόν, πού, ὅπως σ' αὐτὴ τήν περίπτωση εἶναι ἀδύνα- μος νά ὀργανώσῃ ἰσχυρό ἀντιπαι- χνίδι μέχρι τὸ φινάλε.

Βλέπε διάγραμμα ἄνω δεξιά

15...Πζε8 16.Α:ζ6,Α:ζ6 17. Ιδ5'

Τὰ λευκά δέν χρειάζεται ν' ἀνυψώσῃν γιὰ τὸ πιόνι γ2, μιὰ

καὺ ἂν 17...Β:γ2 18.Πζ2,Βγ5 19. Πγ1, τὰ μαύρα δέν μπορούν νά ἐ- μποδίσουν τὸ 20.Ιγ7 πού κερδύ- ζει διαφορά.

17...Αδ8 18.γ3,β5 19.β3, Βγ5+ 20.Ρθ1,Πγ8 21.Πζ3,Ρθ8

Τὰ μαύρα εἶχαν ἐδῶ τήν εὐ- καιρία νά ἐνισχύσουν τήν ἄμυνα μέ ζ6. Τὰ λευκά θά εἶχαν τότε νά διαλέξουν ἀνάμεσα σέ ἐπίθεση ἀπό τήν πλευρά τοῦ βασιλιά μέ τὰ βαριά κομμάτια (22.Πθ3,α5 23. Βθ4,θ6 24.Βη4,Ρθ8 25.Πζ1 ἀκο- λουθούμενο ἀπό Βη6 καὺ Πιζ3) καὺ τήν ἐξ- ἴσου ἰσχυρὴ ἐπίθεση ἀ- νολύγοντας τήν α-σπίλη μέ 22.α4. Ἡ ἀδυνατισμένη ὁμως θέση τοῦ μαῦ- ρου βασιλιά ἐπιτρέπει τώρα ἕνα σύντομο τέλος.

22.ζ6,η:ζ6 23.Βθ4,Πη8 24. Ι:ζ6,Πη7 25.Πη3'

'Απειλώντας 26.Β:θ7+ καὺ 26.Π:η7,Ρ:η7 27.Β:θ7+,Ρ:ζ6 28. Πζ1+

25...Α:ζ6 26.Β:ζ6,Πη8 27. Πδ1,δ5 28.Π:η7,έγκαταλεί- πει.

Πζδ8 16.Αθ6,δ5? 17.ζ:η6 καὺ θ4.' Ἐπίσης ἐλέγχει τήν μανούβρα Ιθ5 κ.λ.π τοῦ μαῦρου.

13...β6

Τὰ μαύρα θέλουν νά τοποθετή- σουν τήν βασίλισσα στό β7 πιέζ- οντας στό ε4 καὺ ἐνισχύοντας τήν πρῶθησι β5 πλὴν ὁμως χάνουν πολ- λά τέμπο. θά ἔπρεπε κάτω πρὸ ἄ- μεσο.

14.Ρθ1,Ρθ8?'

Φυσικώτερο ἦταν 14...Ββ7.

15.Παε1,Παδ8 16.ε5,δ:ε5 17. Α:ε5,Ββ7?'

Τὰ μαύρα θά ἔπρεπε νά διαλέ- ξουν τήν φαινομενικὰ ἄσχημη συν- ἔχεια 17...Αδ6 18.Α:ε6,η:ε6 ἀκο- λουθούμενο ἀπὸ ζ5 καὺ Πη8.

18.Βθ3?'

'Ακόμα καλύτερο 18.Ιε4.'

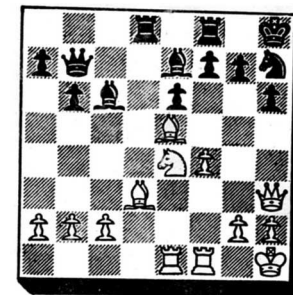
18...θ6 19.Ιε4', Ιθ7?

Τὸ ἀδύνατο σημεῖο τῆς μαύρης παρατάξεως εἶναι τὸ θ6 καὺ αὐτὸ θά ἔπρεπε νά καλύψουν παίζοντας 19...Ιη8.

Βλέπε διάγραμμα ἄνω δεξιά

20.Πε3'

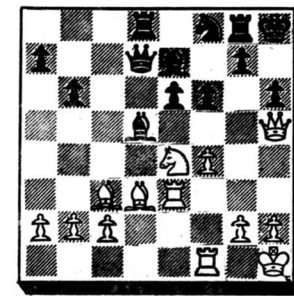
Κακό ἦταν τὸ 20.Β:θ6?,ζ6 21.

Β:θ7+,Ρ:θ7 22.Ιδ6+,Ρη8 23.Ι:β7, Π:δ3' 24.γ:δ3,ζ:ε5 25.Πγ1,Πγ8 μέ καλύτερα τὰ μαύρα.

20...ζ6 21.Αγ3,Αδ5 22.Βη3, Πη8 23.Βη6,Ιζ8 24.Βθ5,Βδ7?

Καλύτερο 24...Α:ε4 25.Α:ε4, Βγ7 ἀλλά καὺ πάλι ἡ θέση εἶναι δύσκολη γιὰ τὰ μαύρα.

25.Ιη5'

'Απειλώντας 26.Ιζ7#

25...ε5 26.ζ:ε5, Αγ5

'Εάν 26...ζ:η5 τότε 27.ε6 καὺ κερδύζουν.

27.ε6,Α:ε6 28.Π:ε6,Ι:ε6 29. Ιζ7+ καὺ τὰ μαύρα ἐγκαταλεί- πουν.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΟΤΒΙΝΙΚ

Μετάφραση Ι. ΙΩΡΔΑΝΩΦ

2^ο

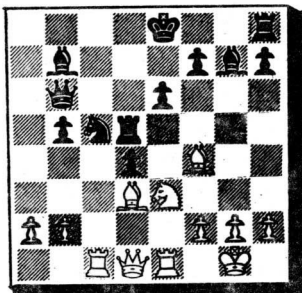
Οι παρτίδες αυτές προκάλεσαν μεγάλη έντυπωση. Ο Άλιέχιν ει-
πε πώς, στην παρτίδα που έχασε
ενοιωσε σαν τό ποντίκι που τό
περιπαύζει ή γάτα, ενώ για τήν
παρτίδα μέ τόν Καπαμπλάνκα, ό
Λέβενφισ έλεγε πώς είναι μία ά-
ξιοθαύμαστη παρτίδα, τόσο για
τήν ύπέροχη άμυνα του Κουβανού,
όσο καί για τήν άμεύωτη ίκανό-
τητα του Μποτβίνικ νά βρούσκη τίς
μόνες κινήσεις που δέν θά έχα-
ναν τήν παρτίδα.

Τή μεγαλύτερη διάκριση στην
σακακιστική του ζωή πέτυχε ό Μποτ-
βίνικ στό τουρνουά του παγκοσ-
μίου πρωταθλήματος τό 1948, ό-
που έξασφάλισε τόν ζηλευτό τί-
τλο τρεῖς γύρους πριν από τό τέ-
λος του τουρνουά.

Στήν προετοιμασία του για τό
μάτς ό Μποτβίνικ άσχολήθηκε κύ-
ρια μέ τό πρόβλημα "Ούβε".

Στή θέση του διαγράμματος, ό
Μποτβίνικ πρόσφερε πολλές άλλα-
γές, που ό "Ούβε, παραβλέποντας
τήν 22η κίνησή του, τίς δέχθηκε.
"Αν τήν πρόσεχε, θά έκανε ροκέ,
όμως καί τότε, όπως δείχνουν οι
αναλύσεις, ή θέση του δέν θά ή-
ταν καλή.

ΜΠΟΤΒΙΝΙΚ - ΟΥΒΕ

18. Ae5, A: e5

18...0-0 19. A: η7, P: η7 20. Ie5,
I: δ3 (20...B66 21. Π: γ5, Π: γ5 22.
Bη4+, Pθ8 23. Bθ5, ζ5 24. Iη6+, Pη7
25. I: ζ8, P: ζ8 26. B: θ7 ή 20...ζ5
21. Bθ5), 21. B: δ3, Pθ8 (21...ζ6 22.
Πγ7+, B: γ7 23. Bη3+, Pθ8 24. Iη6+,
+ -), 22. Bζ3, ζ6 23. Bζ4, B66 24.
Iη6+, θ: η6 25. Bθ6+, Pη8 26. B: η6+,
Pθ8 27. Πe4±

19. Π: e5, Π: e5 20. I: e5, I: δ3
21. B: δ3, ζ6
21...Πη8 22. B: θ7, Π: η2+ 23. Pζ1±.

22. Bη3+, ζ: e5 23. Bη7, Πζ8
24. Πγ7, B: γ7
24...B66 25. Π: β7, δ3 26. Πα7, B68
27. B: θ7±

25. B: γ7, Aδ5 26. B: e5, δ3 27.
Be3, Aγ4 28. β3, Πζ7
28. Aδ5, 29. B: δ3 ±

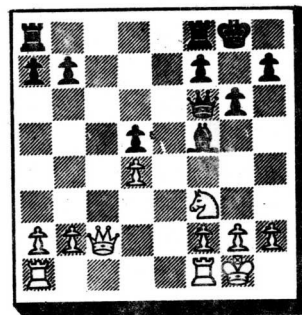
29. ζ3, Πδ7 30. Bδ2, e5 31. β: γ4
β: γ4 32. Pζ2, Pζ7
32...γ3 33. B: γ3, δ2 34. Bγ8+, Pε7
35. B: δ7+, P: δ7 36. Pε2

33. Pε3, Pε6 34. Bβ4, Πγ7 35.
Pδ2, Πγ6 36. α4
τά μαύρα έγκατέλειψαν.

Έκευνη τήν έποχή ή βασιλεία
του Μποτβίνικ ήταν άναμφισβήτητη.
"Όμως σύντομα άλλοι ίσχυροί σακα-
κιστές ήρθαν άντιμέτωποι του.

Τό 1951 καί τό 1954 υπερασπί-
στηκε καί κράτησε τόν τίτλο του
χάρη στόν κανονισμό που, σε ίσό-
παλο άποτέλεσμα, έδινε τήν νίκη

ΛΙΑΛΙΕΝΤΑΛ - ΜΠΟΝΤΑΡΕΒΣΚΙ
Μόσχα 1940

θέση μετά τήν 17η κίνηση των μαύ-
ρων.

Σ' αυτή τήν θέση, μέ μπλοκα-
ρισμένα κεντρικά πιόνια, ό άξια-
ματικός δέν έχει στόχο για να έ-
πιτεθῆ, ό ζήπος όμως έχει έλευ-
θερία για έλιγμούς. Μπορούμε γι'
αυτό να κρύνουμε τήν θέση σαν ευ-
νοϊκή για τά λευκά, αν καί θά-
πρεπε να τονύσουμε πώς τέτοιο μι-
κροσκοπικό πλεονέκτημα δέν αρκεί
για τή νίκη, αν δέν προκληθοῦν
καί άδυναμίες στην άντίπαλη πλευ-
ρά τῆς βασίλισσας.

18. Bβ3, Ae4 19. Ie5

Τώρα τά λευκά έχουν τρεῖς ά-
πειλές: B: β7, ζ3 καί Iδ7.

19...Bβ6! 20. B: β6, α: β6 21.
Πζγ1

Η άπόπειρα να κερδηθῆ τό
πιόνι μέ Iδ7 δέν συζητιέται: 21.
Iδ7, Πζδ8 22. I: β6, Παδ καί ό ζήπος
παγιδεύθηκε.

21...Πζγ8 22. α3, Aζ5 23. η4!
Aε6 24. θ3 (?)

Τά λευκά τοποθετούν τά πιό-
νια τους σε τετράγωνα ίδιου χρώ-
ματος μέ τόν άξιωματικό, ένα σχέ-

διο που είναι άπόλυτα σωστό σ'
αυτή τήν περίπτωση, μιά καί πε-
ριορίζονται οι κινήσεις του άν-
τιπάλου άξιωματικού. Θά ήταν ό-
μως καλύτερο αν γινόταν αυτό μέ
24. ζ3, γιατί τότε, μετά τήν άλ-
λαγή πύργων μέ 24...Π: γ1+ 25.
Π: γ1, Πγ8 26. Π: γ8+, A: γ8 τά λευκά
θά μπορούσαν να συνεχίσουν άμέ-
σως μέ η5, περιορίζοντας σοβαρά
τήν θέση των μαύρων.

24...ζ6 25. Iδ3, η5 26. ζ3,
Pζ7 27. Pζ2, Pε7 28. Pε3, Pδ6?

Αυτό τό λάθος όμως είναι ά-
ποφασιστικό. Τά μαύρα θά έπρεπε
να είχαν παύσει θ5 καί μετά Pδ6
καί θ: η4, έτσι θά μπορούσε να έ-
μποδίσουν τή διεύδυση του λευκού
πύργου στην πτέρυγα του βασιλιά.

29. Π: γ8!, Π: γ8 30. θ4!, θ6

Χειρότερο ήταν 30...η: θ4 31.
Πθ1, ζ5 32. η5

31. θ: η5, θ: η5 32. Πθ1, Πe8
33. Pδ2, Aδ7 34. Πθ6, Πζ8

"Αν Pε6 άκολουθεῖ 35. ζ4!, Πη8
36. ζ5+

35. Ie1, Pε7 36. Iγ2, Πζ7 37.
Ie3, Ae6 38. Pγ3, Pδ6 39. Pβ4,
Aδ7 40. Iζ5+, Pγ7

"Αλλάζοντας τόν ζήπο έδω, χά-
νει: 40...A: ζ5 41. η: ζ5, Pγ6 42.
α4!, Πζ8 43. Πθ7, Πδ8 44. Πζ7, Pδ6
45. β3, β5 46. α5, β6 47. α6 (Λύλιεν-
ταλ).

41. α4, Ae6 42. Iη3, Aδ7 43.
Iθ5!, ζ5 44. Iζ6!

Τό τέλος ενός έλιγμοῦ έπτά
κινήσεων, όπου ό ζήπος έδειξε με-
γάλη εύκνησα. Τώρα τά μαύρα θά
χάσουν ένα πιόνι καί μαζί του τό
παιχνίδι.

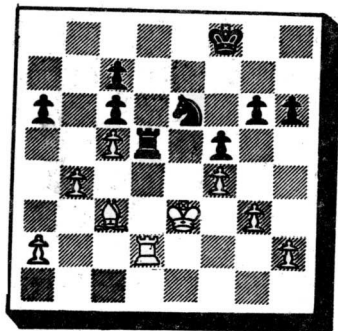
44...ζ: η4 45. I: δ5+, Pβ8 46.
ζ: η4, A: η4 47. I: β6, Πζ2 48.
β3, Aδ1 49. δ5, Pγ7

πλευρά, ένα απ'αυτά μάλιστα, τό γι', όντας φυσικός στόχος για τόν αξιωματικό. Έξ άλλου υπάρχουν πιόνια και στίς δύο πλευρές, πράγμα που είναι υπέρ του αξιωματικού.

21.Βε4,Π:γ1+ 22.Π:γ1,Πδ8
23.Πε1:

Τά λευκά κρατούν τόν πύργο πάνω στην σκακιέρα, έν μέρει για τήν αξιοθαύμαστη ικανότητά του να πλήττει αδύνατα πιόνια στο φινάλε και έν μέρει για να υποβοηθήση τήν αλλαγή τών βασιλισσών, που θα φέρη τά λευκά στο καλύτερο -έπιδικώμενο - φινάλε.

23...Πδ5 24.ζ4,Βθ4 25.Αγ3,
θ6 26.η3,Βη4 27.Βε2', Β:ε2
28.Π:ε2,Ρζ8 29.Ρζ2,η6 30.
Ρε3,ζ5 31.Πδ2:

Τά λευκά επέτρεψαν να μπλοκαρισθουν τά πιόνια τους εις τήν πτέρυγα του βασιλιά σε τετράγωνα ίδιου χρώματος με του αξιωματικού τους. Τώρα αλλάζουν και πύργους, εγκαταλείποντας κάθε ιδέα για εκμετάλλευση τών αδυναμιών στην πλευρά της βασιλισσας με έλιγμούς όπως Πβ2-β3-α3. Παρ' όλα αυτά ο αξιωματικός είναι καλύτερος του ίππου, γιατί η δράση του στη μεγάλη διαγώνιο κι ού απει-

λές κατά του πόνιου γ7 βοηθούν στην είσβολή του λευκού βασιλιά.

31...Π:δ2 32.Α:δ2,Ρε7 33.
Αγ3,θ5 34.Αε5,Ρδ7 35.Ρδ3,
Ργ8 36.Ργ4,Ρδ7 37.α4, Ργ8
38.β5',α:β5 39.α:β5,Ρβ7
40.θ4:

Κι άλλο πιόνι σε τετράγωνο σαν του αξιωματικού. Τά λευκά όμως πρέπει να εμποδίσουν κάθε πιθανό απελευθερωτικό έλιγμό από μέρος των μαύρων με η5 ή θ4. Η ούσία της προωθήσεως είναι ότι τά λευκά δεν θα απαντήσουν στο 40...γ:β5+ με 41.Ρ:β5, όποτε τό 41...γδ+ ίσως φαίνεται, αλλά με 41.Ρδ5', όταν η είσβολή του λευκού βασιλιά μέσα στα μαύρα πιόνια αποδεικνύεται αποφασιστική.

40...Γδ8 41.Αζ6,Ργ8?

Και χωρίς αυτό τό λάθος, η παρτίδα δεν σωζόταν:

α) 41...Ιε6 42.Αε7,γ:β5+ (...Ιη2
43.Ρδ4',γ:β5 44.Ρε5) 43.Ρδ5,Ιη7
44.γδ+,Ρβ6 45.Αγ5+,Ρα5 46. Ρε5,
β4 47.Ρζ6,Ρβ5 48.Αδ4,Ργ4 49.Ρε5
Ιε8+ 50.Ρε7 κερδίζει

β) 41...Ιβ7 42.Αη7',γ:β5+ 43.
Ρδ5,γδ+ 44.Ρε6,Ιδ8+ 45.Ρε7 κερ-
δίζει (Κρυλόβ).

42.Α:δ8,γ:β5+ 43.Ρ:β5,
Ρ:δ8 44.Ρα6,Ρε7: 45.Ρα7

Κι όχι Ρβ7?, όποτε τά μαύρα κερδίζουν με 45...Ρδ7 46.
Ρβ8,Ργθ

45...Ρε6 46.Ρβ8',Ρδ5

"Η 46...Ρδ7 47.Ρβ7,Ρδ8 48.
γδ και τά μαύρα τελειώσαν.

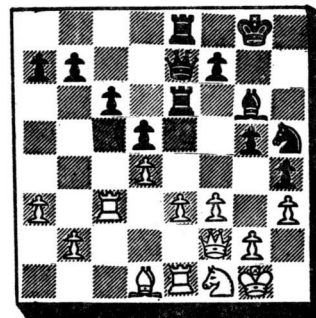
47.Ρ:γ7

'Εδώ τά μαύρα εγκατέλειψαν, λόγω της συνέχειας 47...Ρ:γ5 48.
Ρδ7,Ρδ5 49.Ρε7,Ρε4 50.Ρζ6,Ρζ3
51.Ρ:η6,Ρ:η3 52.Ρη5'.

στον κάτοχο του τίτλου. (Μποτβίνικ-Μπρονστάιν 5:5 (=14), Μποτβίνικ-Σμυσλώβ 7:7 (=10).

Τό 1957 ο Σμυσλώβ νίκησε στο μάτς με +6-3=13, αλλά ο Μποτβίνικ κέρδισε τήν ρεβάνς με +7-5 (=11) και ξαναπήρε τόν τίτλο του ως τά 1960 που έχασε από τόν Τάλ με +6-2 (=13). Όμως ο Μποτβίνικ άγέραστος, ξαναπήρε τό στέμμα του τόν επόμενο χρόνο (+10-5=6). Τελικά, ο Πετροσιάν τό 1963 κατέβαλε τό γέρικο λιοντάρι με +5-2=15. Πιθανόν αυτό να οφείλεται στο εξαιρετικό στυλ του παιχνιδιού του, έγραφε μετά ο Μποτβίνικ. Όμως, όταν στην πρώτη παρτίδα του μάτς ο Πετροσιάν βίαστηκε να περιπλέξη τό παιχνίδι, τιμωρήθηκε άμέσως γι' αυτό.

ΠΕΤΡΟΣΙΑΝ - ΜΠΟΤΒΙΝΙΚ

30.η4?, θ:η3 31.Ι:η3, Ιζ4:
32.Βθ2, γ5 33.Βδ2
33.Π:γ5, Π:ε3 ♣ ή 33.δ:γ5, δ4 ♣

33...γ4 34.Αα4, β5 35.Αγ2
35.Α:β5, Πβ8 36.Αα4, Ιδ3 ♣

35...Ι:θ3+ 36.Ρζ1 Βη6 37.
Ρη2, Ιζ4+ 38.ε:ζ4

38.Ρζ2, Α:γ2 39.Β:γ2, Ιδ3+ ♣
38...Π:ε1 39.ζ:η5, Βε6 40.
ζ4, Πε2+

τά λευκά εγκατέλειψαν.

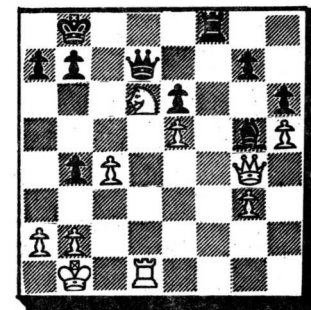
"Ίσως ο Μποτβίνικ να άποκτοϋσε και πάλι πίσω τό στέμμα του, όμως η F.I.D.E. κατάργησε τήν ρεβάνς.

Σάν αποτέλεσμα, ο Μποτβίνικ εγκατέλειψε τούς άγώνες για τό παγκόσμιο πρωτάθλημα, συμμετείχε όμως σε διεθνή τουρνουά. Στα επόμενα έφτα χρόνια κέρδισε πολλές πρωτιές, δύο φορές στο "Άμστερνταμ, μία στο Νόρντβικ και μία στο Χάστιγκς. Άκόμη κέρδισε δύο φορές τό πρωτάθλημα της ΕΣΣΔ τό 1964, μπρός από Πετροσιάν, Σμυσλώβ και Σταίν και τό 1966 μπρός από Σμυσλώβ, Κέρες και Σπάσκυ.

'Ενδιαφέρουσα ήταν και η νίκη του στο παιχνίδι του με τόν Σπάσκυ.

Πρώτα βλέπουμε πώς τά μαύρα, "εζδαν" πιθανότητες νίκης.

ΣΠΑΣΚΥ - ΜΠΟΤΒΙΝΙΚ

27.Ιβ5, Πζ1: 28.Ργ2
28.Π:ζ1?, Βδ3, 28.Ιδ6=

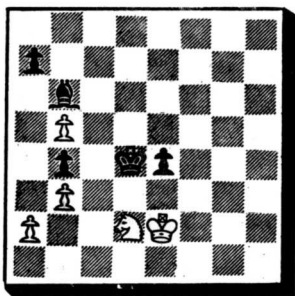
28...Π:δ1 29.Β:δ1, Β:δ1+
30.Ρ:δ1, Αε3: 31.Ρε2

31.β3?, Αζ2 32.η4, Αγ5 33.Ρε2, α6
34.Ιδ6, Α:δ6 35.ε:δ6, β6 36. Ρδ3,
Ρβ7 37.Ρδ4, Ργ6 38.Ρε5, Ρδ7 ♣

31...Αγ1 32.β3,Αβ2 33.Ιδ6,
Α:ε5 34.Ιε4,Ργ7 35.η4
35.Ιγ5?,Α:η3 36.Ι:ε6+,Ρδ6 37.
Ι:η7,Ρε5 38.Ιε8,Ρε6 39.Ρζ3, Αβ8
40.Ρε4,Ρζ7†

35...Ργ6 36.Ρδ3,β5 37.γ:β5
Ρδ5
37...Ρ:β5 38.Ιδ2,Ργ5 39.Ρε4,Αζ6
40.Ιζ3 =

Δηλαδή, τὰ μαύρα κέρδισαν ε-
να πιόνι, μετά τὸ θυσίασαν γιὰ
νὰ δραστηριοποιήσουν τὸν βασι-
λιά τους, ὅμως νίκη δέν φαίνε-
ται πούθενά. Ὁ Σπᾶσκυ μάλιστα
ἔβλεπε, ὅτι μπορούσε νὰ ἀφήση
τὸν μαῦρο βασιλιά νὰ κόψη τὸ α2
κι ὕστερα νὰ τὸν ἀποκλείσει μὲ
Ργ2. Σέ νοῦλα ὀδηγεῖ καί κάθε
προσπάθεια ν'ἀλλάξοῦν τὰ πιόνι-
α τῆς πτέρυγας τοῦ βασιλιά. Ὅ-
μως ἡ παρτίδα πῆρε διαφορετικὸ
δρόμο κι ἤρθε στὴν παρακάτω θέ-
ση:

62.Ιγ4?
62.Ιε1',Ργ3 63.Ιη3,Ρβ2 64.Ρδ1',
Ρ:α2 65.Ργ2,ε3 66.Ιε2 =
62...Ργ3 63.Ρδ1,Αδ4 64.Ρε2
ε3 65.Ια5
65.Ι:ε3,Α:ε3 66.Ρ:ε3,Ρβ2 67.Ρδ3
Ρ:α2 68.Ργ4,Ρα3
65...Ρβ2 66.Ιγ6,Αγ5 67.
Ιε5,Ρ:α2 68.Ιδ3,Αε7

τά λευκά ἐγκατέλειψαν.

Τελευταῖες ἐπίσημες ἐμφανί-
σεις τοῦ Μποτβίνικ ἦταν στὸ μάτς
ΕΣΣΔ-Ἰπόλοιπος Κόσμος, ὅπου νύ-
κησε τὸν Ματούλοβιτς 2,1/2-1,1/2
καί τὸ τετραπλό μάτς - τουρνουά,
στὸ Λέϋντεν, ὅπου τελικὰ πῆρε τὴν
3η-4η θέση μαζί μὲ τὸν Λάρσεν.

Ὁ Μποτβίνικ ἐγκατέλειψε τὴν ἐ-
νεργὸ δράση. Ὅμως μένει πάντα
κοντὰ στὸ σκάκι, εἴτε ἀναλύοντας
παρτίδες γιὰ τοὺς σκακιστὲς ὅλου
τοῦ κόσμου, εἴτε προσπαθώντας νὰ
"μάθῃ" σκάκι ἕναν ἠλεκτρονικὸ ἐ-
γκέφαλο.

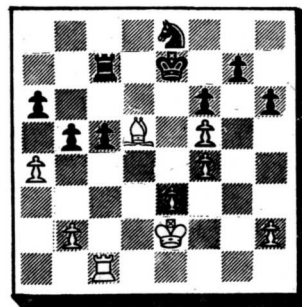
Καί τώρα ἀκόμη, ὁ Μποτβίνικ
εἶναι ὑπηρετῆς στὴν παγκόσμια
σκακιστικὴ ἰδέα.

ΤΟ ΣΗΑΚΙ

Πλήρης ἀνάπτυξις τῆς
θεωρίας καί ἡ πρακτικὴ τῆς
ἐφαρμογῆ. Μέθοδος γιὰ ἀρ-
χαρίους καί προχωρημέ-
νους, γραμμένη ἀπὸ τὸν
Τρ. Σιαπέρα. (Σελ. 356).

"ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΣΚΑΚΙ-
ΣΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ": Με-
θοδικὴ ἀνάπτυξις τῆς θε-
ωρίας ἀνοιγμάτων (γρά-
φουν: Μποτβίνικ, Τάλ, Πε-
τροσιάν, Κορτσονόι, Λάρ-
σεν κ.ά.).

Τὰ παραπάνω σκακιστι-
κὰ βιβλία διατίθενται
στὴν ΕΣΟ (ὁδὸς Σωκράτους
79-81, τηλεφ. 522.069) ,
τὸ δὲ πρῶτο καί στὰ κεν-
τρικὰ βιβλιοπωλεῖα.

37...Ιε8 38.Αε4,Ργ7 39.
Αδ5

Ἡ δράση τοῦ ἀξιωματικοῦ ἔ-
χει ἀξηθῆ σημαντικά. Τώρα ἔχει
θέση ἰσχυρὴ ἀρκετὰ γιὰ νὰ ὑπο-
στηρίξη τὴν διάσπαση ε4-ε5, συγ-
κρατῶντας ταυτόχρονα τὰ μαῦρα
πιόνια τῆς βασιλίσσης.

39...γ5

Ἄλλοιως, μὲ τὸν ἐλιγμό ε4,
ε5, Ρε3, Ρε4, Αε6, Ρδ5 θά εἰσέ-
βαλλον μὲ τὸν βασιλιά τους.

40.ε4,Ιδ6 41.α:β5,α:β5
42.Ρε3,Πα7

Τὰ μαῦρα βελτίωσαν τὴν δρα-
στηριότητά των κομματιῶν τους.
Δύο κινήσεις ἀργότερα ὅμως καί
ἀναγκάζονται σέ παθητικὴ ἄμυνα.

43.Πη1,Ρζ8

Εἶναι ἀδύνατο ...Ιε8 λόγω
44.Αγ6 κερδίζοντας ἕνα πιόνι.

44.Ρδ4,Ργ7 45.Πγ1,Ιβ7

Ἀντιμετωπίζει τὴν ἀπειλή 46.
β3, μὲ 46...Ιγ5

46.Πα1',Ιγ5 47.Πα8+,Ρε7
48.ε5,Ιβ6+ 49.Ργ3,Ιγ1

"Ἄλλες ἄμυνες δέν εἶναι κα-
λύτερες:

α) 49...Πγ5 50.Πα7+,Ρδ8 (...Ρζ8
51.Πδ7 ἢ ...Ρε8 51.Αζ7+,Ρζ8 52.
ε6) 51.Αε4,ζ:ε5 52.Π:η7,Ιδ4 53.
ζ6',Ιε6 54.Αζ5 κερδίζει
β) 49...ζ:ε5 50.ζ:ε5,Πγ5 51.
Πα7+,Ρε8 (...Ρζ8 52.Πδ7,Ρε8 53.
ε6) 52.Αζ7+,Ρε8 53.ε6,Π:ζ5 54.
Αη6,Πε5 55.Πζ7+

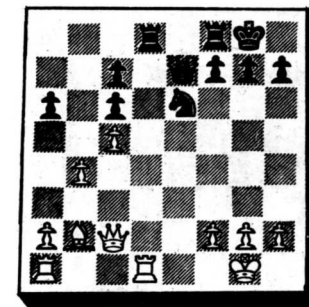
50.Πη8,Ιε2+ 51.Ρδ2,Ι:ζ4
52.Π:η7+,Ρδ8 53.ε:ζ6',Πδ7

ἢ 53...Ι:δ5 54.Πη8+ καί ζ7.

54.Π:δ7+,Ρ:δ7 55.Αγ6+: ἐ-
γκαταλείπουν.

Τὰ λευκά παίρνουν καί τὰ
δύο πιόνια στὴν πλευρὰ τῆς βα-
σιλίσσης, γιὰτὸ ἀν Ρ:γ6,56.ζ7.

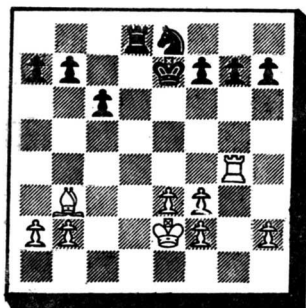
ΚΡΥΛΟΒ - ΡΟΥΝΤΣΑ
Πρὸςβ 1951

θέση μετά τὴν 21η κίνηση τῶν μαῦ-
ρων.

Τὰ μαῦρα φαίνεται νὰ ἔχουν
ἱκανοποιητικὴ θέση. Καί μάλιστα,
ἕνα ἐπιφανειακὸ βλέμμα στὴ θέση
θά δημιουργοῦσε τὴν ἐντύπωση πὼς
τά λευκά, λόγω τῶν μπλοκαρισμέ-
νων πιονιῶν τῆς πλευρᾶς τῆς βα-
σιλίσσης, ἔχουν "κακὸ" ἀξιωματι-
κό. Μιά βαθύτερη μελέτη ὅμως μᾶς
δείχνει ὅτι πλὴν πολὺ βαραίνουν τὰ
ἀδύνατα μαῦρα πιόνια στὴν ἔδρα

ΝΑΪΝΤΟΡΦ-ΣΤΑΛΜΠΕΡΓΚ
Τουρνουά 'Υποψηφίων 1953

Θέση μετά την 25η κίνηση των μαύρων.

Σ'αυτή την θέση, με εύκλυνητα πιόνια σε κάθε πλευρά, ο άξιωματικός των λευκών είναι πλεονέκτημα, πού όμως, μειώνεται από την παρουσία των διπλωμένων πιονιών.

26. Πε4+, Ρζ8 27. Πα4, α6 28. Πζ4, ζ6?

Κανονικά, τὰ πιόνια θά έπρεπε νά τοποθετούνται σε τετράγωνα αντίθετου χρώματος από τόν άξιωματικό, αλλά έδω έχουμε τήν εξαίρεση πού επιβεβαιώνει τόν κανόνα. 'Η κίνηση ...ζ6 στην πραγματικότητα αυξάνει τήν άκτίνα δράσεως καί τήν ισχύ τού άξιωματικού καί επιτρέπει στά λευκά, σε άπώτερο στάδιο, τήν δημιουργία ενός έλευθέρου πιονιού. Γι' αυτό τόν λόγο ή σωστή κίνηση ήταν 28. Ι66.

29. Πθ4, θ6 30. Πθ5:

'Απαγορεύει τήν κινητοποίηση τών μαύρων πιονιών στην πτέρυγα τής βασίλισσας με 30...γ5.

30...Ιγ7 31. ζ4, Ρε7 32. Πγ5, Πδ6 33. Πγ1?

Μόνο στην έπόμενη κίνηση θά βρούν τὰ λευκά τό σωστό σχέδιο.

'Εδω θά έπρεπε νά παύσουν ζ5 έμποδίζοντας τό 33...ζ5 πού θά μείωνε σημαντικά τό πλεονεκτημά τους στην πτέρυγα τού βασιλιά.

33...Β6? 34. ζ5:

Αυτή ή κίνηση έχει διπλό σκοπό: περιορίζει τές κινήσεις τού ίππου καί ταυτόχρονα προλαμβάνει τό έδαφος για τήν προώθηση τών λευκών πιονιών.

34...γ5 35. ζ4, Πγ6 36. α4:

Κάνει δυνατό τό άνοιγμα τής α-στήλης σε κατάλληλη στιγμή, γιατί τὰ μαύρα πρέπει, άργά ή γρήγορα νά παύσουν...β5 για νά κινητοποιήσουν τὰ πιόνια τους στην πλευρά τής βασίλισσας.

36...β5 37. Αγ2:

Μία ισχυρή κίνηση πού άποβλέπει, με τακτικά μέσα, νά φέρη τόν άξιωματικό σε κυριαρχική θέση στο τετράγωνο δ5. Αυτή τήν στιγμή ή άπειλή είναι Αε4, κερδίζοντας ένα πιόνι, καί δέν έμποδίζεται με 37...γ4 λόγω 38. Αε4, Πη6 ή (Πδ6) 39. Αδ5

Βλέπε διάγραμμα στην έπόμενη σελίδα

Α. Πάχραν

Άξιωματικός έναντιον 'Ιππου

Διασκευή Παν. Δρεπανιώτη

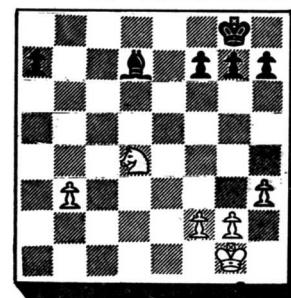
'Η πάλη τού άξιωματικού με τόν ίππο είναι από τὰ πιο ένδιαφέροντα προβλήματα στην σκακιστική στρατηγική. Στο 19ο αιώνα, μερικά μέγαλα όνόματα (π.χ. ο Τάρρας), προτιμούσαν τόν άξιωματικό, έπειδή έχει μεγάλη άκτίνα δράσεως, άλλοι όμως προτιμούσαν τόν ίππο, έπειδή έχει τήν ικανότητα νά καταλάβη όποιοδήποτε τετράγωνο πάνω στην σκακιέρα. 'Ετσι δικαιολογείται ο όρος 'μικρή διαφορά, πού συνήθως σημαίνει τό κέρδος ενός άξιωματικού για έναν ίππο, αν καί καμιά φορά καί τό αντίθετο. Στην πραγματικότητα όμως δέν υπάρχει τέταμος "τυφλοσύρτης" για τές σχέσεις τών δύο αυτών κομματιών: για νά εκτιμήσουμε ποιά από τὰ δύο είναι σ'άλήθεια καλύτερο, πρέπει νάχουμε κατὰ νού τόν χαρακτήρα καί ειδικώτερα τόν σχηματισμό πιονιών σε μία τυχαία θέση.

'Η μεγάλη άκτίνα δράσεως τού άξιωματικού φαίνεται καλύτερα σε άνοικτές θέσεις, με εύκλυνητα πιόνια καί στίς δύο άκρες τής σκακιέρας άκόμη είναι άποτελεσματική για επίθεση σε αντίπαλα πιόνια, μπλοκαρισμένα σε τετράγωνα ίδιου με αυτόν χρώματος. 'Απ' τήν άλλη μεριά, ή δύναμη τού ίππου γίνεται ιδιαίτερα αισθητή σε μπλοκαρισμένες θέσεις όπου ή παράξενη κίνησή του, τού επιτρέπει νά βρη στόχους πού είναι άπαγορευμένοι στόν άξιωματικό.

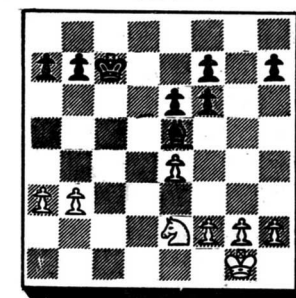
Φυσικά, άπαραίτητη προϋπόθεση για τήν άποτελεσματική του λειτουργία, θά είναι μία βάση έπιχειρήσεων, απ' όπου θά κτυπά τὰ άδύνατα αντίπαλα σημεία καί θά προστατεύη τὰ αντίστοιχα δικά του.

Δίνουμε τώρα μερικές θέσεις για νά δειξουμε τό πότε είναι καλύτερο τό ένα ή τό άλλο κομμάτι.

Η ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

Διάγραμμα 1

Διάγραμμα 2

Διάγραμμα 3

Από τς θέσεις στά άνωτέρω διαγράμματα, ό παίκτης μέ τόν άξιωματικό κατάφερε, σέ κάθε μία περίπτωση, νά νικήση. Π.χ. στό διάγραμμα 2 τό παιχνίδι συνεχίστηκε ως έξής:

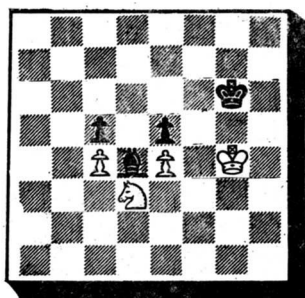
1. Ρζ1, β5 2. Ρε1, Αβ2 3. α4, β:α4 4. β:α4, Ργ6 (4... Ρβ6 5. Ρδ2, Ρα5? 6. Ργ2) 5. Ρδ2, Ργ5 6. Ιγ3, Ρβ4 7. Ιβ5, α5: 8. Ιδ6, Ρ:α4 9. Ργ2, Αε5 10. Ι:ζ7, Α:θ2 11. Ιδ8, ε5 καί τά μαύρα ένίκησαν.

Γενικά μπορούμε νά πούμε ότι σέ θέσεις σάν κι αυτές στά διαγράμματα 1 καί 2, όπου τά πιόνια είναι εύκλυητα καί στίς δύο πτέρυγες, ό άξιωματικός είναι καλύτερος. Ένα

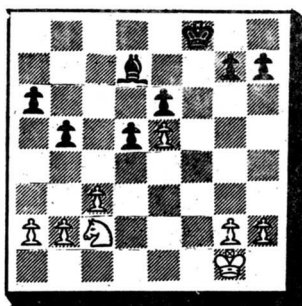
άκόμη μικροσκοπικό πλεονέκτημα, όπως ένας εύκλυητος βασιλιάς, είναι άρκετό για τήν νίκη. Τό ίδιο καλές για τόν άξιωματικό είναι θέσεις όπως στό διάγραμμα 3, όπου ό άξιωματικός μπορεί νά έπιτεθή σέ αντίπαλα πιόνια. Ό άξιωματικός έδώ έπιτίθεται στην μαύρη πτέρυγα τού βασιλιά, ενώ ταυτόχρονα ύποστηρίζει τήν πτέρυγα τής βασιλεύσης του.

Ό βραδυκύνητος ίππος, από τήν άλλη μεριά, έχει τήν ύκλυητητα νά έπενεργή σέ μία πτέρυγα κάθε φορά.

Η ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΟΥ ΙΠΠΟΥ

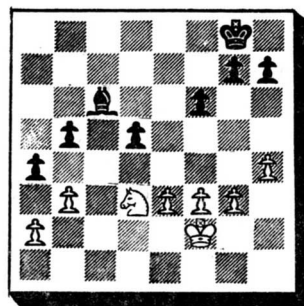

Διάγραμμα 4

Διάγραμμα 5

Από τς θέσεις στά διαγράμματα 4, 5 καί 6 ό ίππος βγήκε νικήτης. Π.χ. στό διάγραμμα 4 τό παιχνίδι συνεχίστηκε: 1. Ιε1, Αα8 2. Ιζ3 Αδ4 3. Ιθ4+, Ρζ6 4. Ρθ5, Αβ2 5. Ιζ5, Αγ1 6. Ιθ6, Αβ2 7. Ιη4+, Ρε6 8. Ρη6, Αγ1 9. Ιθ6, Αδ2 10. Ιζ7, Αζ4 11. Ιη5+, Ρδ6 12. Ρζ6 καί τά

Διάγραμμα 6

λευκά κερδίζουν.

Καί οί τρεις θέσεις είναι μπλοκαρισμένες ή μισομπλοκαρισμένες, μέ τόν άξιωματικό άδύναμο νά βρής στόχο για έπίθεση. Σέ κάθε περίπτωση, ό ίππος έχει πολύ μεγαλύτερη έλευθερία κινήσεως από τόν κακό άξιωματικό, κι αυτό άρκεσε για τήν νύκη.

Από τά έξη παραπάνω παραδείγματα μπορούμε νά συμπεράνουμε μία σημαντική αρχή σέ παιχνίδια όπου ό άξιωματικός αντιμετώπιζει τόν ίππο: ή παράταση μέ τόν άξιωματικό πρέπει νά έπιδωθή νά έχη τά πιόνια εύκλυητα, ό αντίπαλος, από τήν

άλλη πλευρά, πρέπει νά σταματήσει τά αντίπαλα πιόνια σέ τετράγωνα ζ-διου χρώματος μέ τά τετράγωνα πού κινείται ό άξιωματικός καί ταυτόχρονα, μέ κατάλληλους έλιγμούς τού ίππου, νά δημιουργήση σημεΐα πού νά έπιτεθή.

Δίνουμε τώρα δύο παραδείγματα άπ' όπου ό άξιωματικός βγαίνει νικητής, καί δύο όπου ό ίππος έχει τήν πρωτοβουλία.

ΝΟΤΙΟΣ ΗΜΙΤΕΛΙΚΟΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1975

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	Σύν	
1 Μακρόπουλος (Μ)	* ½	½	½	0	½	½	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	
2 Γαβριλάκης (Μ)	½	*	½	½	1	½	½	½	½	1	½	1	1	½	1	1	1	1	1	1	1	15	
3 Τρικαλιώτης (Μ)	½	½	*	½	0	½	½	½	1	0	1	1	1	1	½	1	1	1	1	1	1	14 ½	
4 Σκαλιώτας (Μ)	½	½	½	*	1	½	½	½	0	1	1	1	½	½	1	½	1	1	1	1	1	½	14
5 Καλοσκάμης (ΥΜ)	1	0	1	0	*	½	½	1	1	1	0	½	½	1	0	½	1	½	1	1	1	13	
6 Όρνιθόπουλος (Μ)	½	½	½	½	½	*	½	½	½	½	1	0	1	0	1	1	1	½	0	1	1	12	
7 Κουρεμένος (Μ)	½	½	½	½	½	½	*	½	1	½	½	½	½	0	½	½	1	1	1	1	½	12	
8 Λιβέριος (Μ)	½	½	½	½	0	½	½	*	½	1	0	½	1	0	½	1	0	1	1	1	½	11	
9 Παϊδούσης (Μ)	0	½	0	1	0	½	0	½	*	0	½	½	1	1	½	½	1	1	1	1	1	11	
10 Άναστασόπουλος (Μ)	0	½	0	0	0	½	½	0	1	*	½	½	0	1	1	1	1	0	1	1	1	10 ½	
11 Κουμπής (ΥΜ)	0	0	1	0	1	0	½	1	½	½	*	½	½	0	0	½	1	½	1	½	1	10	
12 Δάγλας (ΥΜ)	0	½	0	½	1	½	½	½	½	½	*	½	½	½	½	1	½	½	½	1	1	10	
13 Κουρουνάκης (Α)	0	0	0	½	0	½	0	0	1	½	½	*	½	1	0	1	1	1	1	1	1	10	
14 Λοβέρδος (Μ)	0	0	0	½	0	1	1	1	0	0	1	½	½	*	½	0	0	½	0	½	1	8	
15 Άλβας (Α)	0	½	0	0	1	0	½	½	½	0	1	½	0	½	*	1	½	½	0	½	½	8	
16 Τσομής (ΥΜ)	0	0	0	½	½	0	½	0	½	½	0	1	0	0	*	1	½	1	½	½	7 ½		
17 Μπόγδανος (ΥΜ)	0	0	½	0	0	0	0	1	½	0	0	0	1	1	½	0	*	1	½	0	½	6 ½	
18 Σιδηρής (ΥΜ)	0	0	0	0	½	½	0	0	0	1	½	½	0	½	½	0	*	1	½	½	6 ½		
19 Βλάχος (ΥΜ)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	½	0	1	1	0	½	0	*	½	½	5		
20 Πετρόπουλος (Μ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	½	½	1	½	½	*	1	5	
21 Παπαδόπουλος (Α)	0	0	0	½	0	0	½	½	0	0	½	0	0	0	½	½	½	½	½	0	*	4 ½	